

## 2001. évi LXIV. törvény

### a kulturális örökség védelméről

Az Országgyűlés

- felismerve, hogy kulturális örökségünk hazánk múltjának és jelenének pótolhatatlan, egyedi és meg nem újítható forrása, a nemzeti és az egyetemes kultúra elválaszthatatlan összetevője;
  - abból a célból, hogy a nemzeti és az egyetemes történelem során felhalmozott kulturális örökség feltárásának, tudományos feldolgozásának, megóvásának, védelmének, fenntartható használatának és közkinccsé tételének törvényi feltételeit megteremtse;
  - annak érdekében, hogy a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség megőrzésére irányuló tevékenységeket szabályozza, a feladatokat meghatározza, és tovább egyszerűsítse, hatékonyabbá tegye a hatósági eljárásokat, illetőleg a kiemelkedő jelentőségű kulturális értékek állami tulajdonba kerülését elősegítse,
- a következő törvényt alkotja:

## I. RÉSZ

### ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

#### 1. §

- (1) E törvény hatálya a kulturális örökség elemei közül a hadtörténeti és régészeti örökség védelmére és a kulturális javak védelmére, valamint az ezekkel kapcsolatos minden tevékenységre, személyre és szervezetre terjed ki.
- (2) A kulturális örökség elemeinek e törvény szerinti védelme nem érinti a más jogszabályok alapján fennálló védettséget.
- (3) A kulturális örökség műemlék elemeire és az emlékhelyekre vonatkozó rendelkezéseket a magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény (a továbbiakban: Méptv.) tartalmazza.

#### 2. §

E törvény hatálya nem terjed ki

- a) a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben szabályozott kérdésekre,
- b) a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) hatálya alá tartozó iratokra, szervezetekre és személyekre az e törvény 3–5. §-aiban, a 6. §-ban, a 7. § 9–11., 24–25. és 46. pontjában, a 46–62. §-aiban, a 63. § (2), (4)–(6) bekezdéseiben, a 64–66. §-aiban, a 68–73. §-aiban, a 75. §-ban, a 76. § (1) bekezdésében, a 79–86. §-aiban, a 89. §-ában, a 91. §-ban, a 93. §-ban foglaltak kivételével.
- c) viszonyosság esetén a diplomáciai mentességet élvező külföldi állampolgárok tulajdonában levő, külföldről behozott kulturális javakra.

#### 3. §

A kulturális örökség védelme érdekében a köz- és magáncélú fejlesztéseket – így különösen a terület- és településfejlesztés, terület- és településrendezés, környezet-, természet- és tájvédelem és az ezzel kapcsolatos beruházások tervezését – e védelemmel összhangban kell végezni.

#### 4. §

- (1) A kulturális örökség a nemzet egészének közös szellemi értékeit hordozza, ezért megóvása mindenkinek kötelessége. Tilos a kulturális örökség elemeinek veszélyeztetése, megrongálása, megsemmisítése, meghamisítása, hamisítása.
- (2) A kulturális örökség elemeit tudományos módszerekkel kell felkutatni, számba venni, értékelni, az utókor számára megőrizni és hozzáférhetővé tenni.
- (3) A kulturális örökség elemeinek e törvény szerinti felderítése és kutatása csak e törvény rendelkezései és **[külön jogszabály]**e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben foglaltak alapján végezhető.

#### 5. §

- (1) A kulturális örökség védelme közérdek, megvalósítása közreműködési jogosultságot és együttműködési kötelezettséget jelent az állami és önkormányzati szervek, a nemzetiségi szervezetek, az vallási közösségek, a civil és gazdálkodó szervezetek, valamint az állampolgárok számára.
- (2) A nemzetközi együttműködésben a nemzetközi szerződésekkel összhangban érvényesíteni kell a határokon túli magyar vonatkozású kulturális örökség, és a más nemzetek hazánkban található kulturális örökségének védelmét.

#### 5/A. §

#### 5/B. §

#### 5/C. §

#### 6. §

- (1) A kulturális örökség védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a kulturális örökség védelmének keretében
- a) ellátja a régészeti örökség, a kulturális javak **[és műemlékek]** védelmének összehangolását és szakmai irányítását, ágazati felügyeletét, továbbá
  - b) irányítja a kulturális örökség védelmével összefüggő feladatokat ellátó, kormányrendeletben meghatározott eljáró hatóságot (a továbbiakban: örökségvédelmi hatóság).
- (2) A kulturális örökség védelmére vonatkozó, jogszabályban meghatározott feladatok ellátásában jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv működik közre.
- (3) A hatósági és egyéb szakmai döntések előkészítését jogszabályban meghatározottak szerint örökségvédelmi tanácsadó testületek segítik.
- (4) A kulturális örökség védett elemeinek megóvását, tudományos kutatását és értékelését a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv jogszabályban meghatározottak szerint szakértői szolgáltatásokkal segíti elő.
- (5)

Értelmező rendelkezések

E törvény alkalmazásában:

1. **[Beruházó: beruházási, fejlesztési, bontási, helyreállítási vagy felújítási tevékenység engedélyezését kérelmező vagy azt végző természetes vagy jogi személy, illetve gazdasági társaság vagy annak megbízottja vagy felhatalmazottja, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy]**bennhagyás: földmunkával járó beavatkozás elvégzése régészeti terepmunka nélkül, amelynek feltétele igazoltan meglévő, legalább 30 centiméter vastagságú intakt, nem a beruházás során mesterségesen létrehozott talajréteg a régészeti jelenségek jelentkezési szintje felett, amely a [nyilvántartott]beruházás kivitelezése során biztosítja a régészeti [lelőhely bolygatása szükségessé vált.]emlékek és leletek eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban és eredeti összefüggéseikben történő megőrzését;

2. **beruházó:** a Méptv. 16. § 21. pontja szerinti építési beruházás és a Méptv. 16. § 29. pontja szerinti építési tevékenység engedélyezését kérelmező vagy azt végző természetes vagy jogi személy, illetve gazdasági társaság, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált;

**[2]3. [Elfedés]**elfedés: a feltáráshoz nem kerülő régészeti lelőhely, lelőhelyrész, régészeti emlék fizikai védelmének [jogszámban]az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott módon biztosító műszaki megoldások régészeti megfigyelés mellett történő megvalósítása, amelyek visszabonthatóak, az esetleges későbbi, teljes felületű feltárás lehetőségét nem csökkentik vagy akadályozzák[.];

4. **elkerülés:** a beruházás során a régészeti lelőhely horizontális vagy vertikális kikerülése, amely biztosítja a régészeti emlékek és leletek eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban és eredeti összefüggéseikben történő megőrzését;

**[3]5. [Előzetes]**előzetes régészeti dokumentáció: valamely terület régészeti érintettségének tisztázására, a régészeti [örökség elemeire]lelőhelyekre és régészeti leletekre vonatkozó ismeretek, [(különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának)] megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak [ meghatározásához hozzájáruló, az ismert adatok és források feldolgozásával,], valamint a [lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres]lelőhelyek elfedésének lehetőségét vizsgáló lelőhely-, illetve [leletfelderítés, terepbejárás]leletfelderítési módszerek és próbafeltárás alkalmazásával egy-, vagy két fázisban készült dokumentum[.];

**[3a]6. feltárási projektterv:** az előzetes régészeti dokumentáció zárodokumentuma, a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet és annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat, továbbá a nagyberuházás régészeti területi jellemzői és előkészítettsége alapján a régészeti feladatellátás területi szakaszait és a szakaszolás indokait meghatározó dokumentum, amely megnevezi a régészeti feladatellátást végző, régészeti terepmunka végzésére jogosult intézményt;

**[4]7. [Fenntartható]fenntartható** használat: a védett kulturális örökség olyan módon történő használata – ideértve a kármegelőző és kárcsökkentő tevékenységeket is –, amely nem haladja meg a szakmailag indokolt mértéket és nem vezet az örökség elemeinek állapotromlásához, így biztosítva fennmaradásukat a jelen és jövő nemzedékek számára[.];

**[4a]8. [Földmunka: a földfelszíntől számított 30 centimétert meghaladó, ]földmunka :** kézi vagy gépi erővel végzett [ beavatkozás, beleértve a tereprendezést, depó, feltöltés, töltés kialakítását.]

a) a földfelszíntől számított 30 centimétert meghaladó, vagy

b) a lelőhely állapotromlásának és geomorfológiai adottságainak figyelembevételével ettől eltérően számított

beavatkozás, ideértve a tereprendezést, depó, feltöltés, töltés kialakítását;

[5]9. **[Gazdálkodó]**gazdálkodó szervezet: a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezet[.];

[6]10. **[Gyűjtemény]**gyűjtemény: gyűjtői tevékenység eredményeként létrejött, ritkaságából vagy jellegéből adódóan különös jelentőséggel bíró javak összessége, amelynek egységességében megnyilvánuló kulturális értéke meghaladja egyes darabjainak együttes értékét[.];

[7]11. **[Hadtörténeti örökség: 1711 utáni hadszíntér, csatatér, védelmi létesítmény, egyéb katonai objektum vagy hadi emlék, különösen harci repülőgép, kerekes vagy láncaltalpas harcjármű]**hadtörténeti örökségi elem: a hadtörténeti örökség ingatlan és [egyéb katonai fegyverrendszerek, fegyverek, felszerelés és egyenruha elemei, továbbá azok együttese (a továbbiakban együtt: hadtörténeti örökségi elem)].ingó elemeinek együttese;

12. hadtörténeti örökség ingatlan eleme: az 1711 utáni csataterek, összecsapások helyszínei, katonai vonatkozású építmények;

13. hadtörténeti örökség ingó eleme: az 1711 utáni, a talajban, vízben, mesterséges vagy természetes üregben eltemetődött hadi emlékek, különös tekintettel légi, szárazföldi vagy vízi harcjárművek és egyéb katonai rendeltetésű rendszerek maradványai, továbbá a nem hősi temetési helyeken előkerült fegyver, felszerelés és egyenruha elemei, személyes, illetve használati tárgyak, valamint azok együttese;

14. hadtörténeti örökség terepi kutatása: a hadtörténeti örökség elemeinek felderítésére, azonosítására, feltárására, állapotának felmérésére és gyűjtésére irányuló, régészeti módszertant alkalmazó, tudományos tevékenység, amely kiterjed a pilóta által vezetett és pilóta nélküli légi jármű használatára, talajt nem bolygató geofizikai és geodéziai felmérésre, a hadtörténeti örökség ingó elemeinek a talaj felszínéről történő gyűjtésére, fémkereső műszer használatára, valamint szondázó jellegű, illetve adott terület teljes egészére kiterjedő feltárássra vagy felmérésre;

[8.]

[9]15. **[Közgyűjtemény]**közgyűjtemény: az állam, a helyi önkormányzat, valamint a nemzetiségi önkormányzat, a köztestület és a közalapítvány fenntartásában működő vagy általuk alapított könyvtár, levéltár, muzeális intézmény, kép- és hangarchívum[. A], valamint a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség kérelmére ezekkel azonos elbírálás alá **[kerülhetnek a]**kerülő jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség[,] vagy az egyházi jogi személy fenntartásában működő, állami nyilvántartásba vett [gyűjtemények (könyvtár, levéltár, muzeális intézmény, kép- és hangarchívum)].gyűjtemény;

[10]16. **[Kulturális]**kulturális javak: az élettelen és élő természet keletkezésének, fejlődésének, az emberiség, a magyar nemzet, Magyarország történelmének kiemelkedő és jellemző tárgyi, képi, hangrögzített, írásos emlékei és egyéb bizonyítékai – az ingatlanok kivételével –, valamint a művészeti alkotások[.];

[11]17. **[Kulturális]**kulturális örökség elemei: a régészeti örökség, a hadtörténeti örökség régészeti módszerekkel kutatható elemei, a műemléki értékek, a nemzeti emlékhely, a kiemelt nemzeti emlékhely és annak a Méptv. 154. § (4) bekezdése szerinti településképvédelmi környezete, valamint a kulturális javak[.];

[12]18. **[Kulturális]**kulturális örökség elemeinek kutatása: a kulturális örökség elemeire vonatkozó, annak pótolhatatlan forrásértékét feltáró, tudományos módszereket alkalmazó, roncsolásmentes vagy roncsolásos beavatkozással járó eljárás[.];

19. lelőhely- és leletfelderítés: helyszíni szemlével, terepbejárással, illetve távérzékelési eljárásokkal történő, a felszíni, valamint föld- és víz alatti régészeti emlékek és régészeti leletek felmérésére, felderítésére irányuló tevékenység, beleértve a pilóta vezette és pilóta nélküli légi járművek használatát, a fémkereső műszerrel végzett lelettérképezést vagy -gyűjtést, geodéziai és geofizikai felmérést, talajfúrást és minden egyéb műszerrel folytatott olyan tevékenységet, amely régészeti lelőhelyek vagy leletek felderítésére és dokumentálására irányul;

[12a. ]

[13]20. **[Megelőző]**megelőző feltárás: írásbeli szerződés alapján, tudományos módszerrel végzett régészeti feladatellátás [( )- régészeti megfigyelés, próbafeltárás, teljes felületű feltárás] ), amely a földmunkával járó beavatkozások, fejlesztések, beruházások által érintett, nyilvántartott régészeti lelőhelyek feltárására irányul[.];

[14]21. **[Mentő]**mentő feltárás: régészeti emlék vagy lelet régészeti **[feltáráson]**terepmunkán kívüli, váratlan előkerülése során alkalmazandó, a közvetlenül érintett elemek szakszerű megmentésére irányuló azonnali **[beavatkozás.]**beavatkozással járó régészeti feladatellátás;

15.

16.

17.

18.

**[19. Műszeres lelőhely- és leletfelderítés: a légi felvételezés, a föld és víz alatti építmények és tárgyak vagy azok maradványainak, lenyomatainak geofizikai úton történő felmérése, a fémkereső műszerrel (detektorral) végzett lelettérképezés vagy -gyűjtés, geodéziai felmérés, és minden egyéb műszerrel folytatott olyan tevékenység, amely régészeti lelőhelyek vagy leletek felderítésére irányul.**

**19a. Kulturális javak felügyelete: a 46. § alá nem tartozó kulturális javak megóvásának, fejlesztésének, fenntartható használatának hatósági eszközökkel, továbbá hatósági eszközökön kívüli, elsősorban tanácsadással történő elősegítése.]**

[20]22. **[Nagyberuházás]**nagyberuházás: az alábbi, földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás:

a) a bruttó **[500]**800 millió forintos értékhatárt meghaladó teljes bekerülési költségű beruházás,

b) a védmű-, töltés- és a 2500 hektár alapterületet meghaladó árapasztó- vagy árapasztó tározó-építés, vagy

c) a kisajátításról szóló törvény szerint kisajátítással járó közérdekű célú beruházás;

**[b)**

c) **a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által kezelt beruházás,**

d) **a védmű-, töltés- és a 2500 hektár alapterületet meghaladó árapasztó- vagy árapasztó tározó-építés, vagy**

e) **azon közérdekű célú beruházás, amelynek megvalósítása érdekében a kisajátításról szóló törvény szerint kisajátítást végeztek.]**

[21.

21a.

21b.

22. ]

23. **[Nyilvántartott]**nyilvántartott régészeti lelőhely: a közhiteles nyilvántartásba vett[, e **törvény alapján általános védelem alatt álló]** régészeti lelőhely[.];

24. örökségvédelmi hatástanulmány: a településtervet, valamint annak módosítását megalapozó dokumentáció, amely tartalmazza a településfejlesztési és településrendezési tervezési feladathoz kapcsolódó régészeti lelőhelyek állapotfelmérését, a várható környezeti hatások értékelését, a védelmi összefüggések bemutatását és a döntést elősegítő szakterületi javaslatokat;

**[24. ]**

25. **[Örökségvédelmi]**örökségvédelmi többletköltség: a kulturális örökség **[védett ]**elemein végzett kutatási, restaurálási, felújítási vagy helyreállítási munkák olyan – az értéknövekedéssel csökkentett – költségei, amelyeket **[a]**az örökségvédelmi hatóság írt elő vagy rendelt el, valamint **[amit]**amelyeket a tulajdonos kezdeményezésére **[a]**az örökségvédelmi hatóság annak

elismer, és amelyek [a ]védetség hiányában a fenntartással vagy felújítással kapcsolatban egyébként nem merültek volna fel[.];

26. **[Próbafeltárás: a régészeti érdekű területek]**próbafeltárás: valamely terület régészeti érintettségének megállapítása, a régészeti lelőhelyek állapotának felmérése, jellegének, térbeli kiterjedésének és rétegsorainak megállapítása, osztályozása, dokumentálása a nyilvántartott régészeti lelőhely védetté nyilvánításának előkészítése során a lelőhelyek védelmi fokozatának megállapítása, a próbafeltárást követő [megelőző ]feltárás esetén a veszélyeztető források és a [megelőző]további feltárás módjának és mértékének meghatározása [vagy a lelőhelyek védelmi fokozatának megállapítása és osztályozása ]céljából végzett régészeti [feltárás.]terepmunka;

27. **[Régészeti]régészeti** bontómunka: a régészeti **[örökség elemeinek]**emlékek és leletek feltárás keretében történő kibontására és eredeti összefüggéseinek értelmezésére irányuló régészeti tevékenység [(|\_ felületre bontás, rétegbontás, régészeti emlék bontása, nyesés, metszetek készítése)]\_-, amely földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás esetén régészeti feladatellátásnak minősül[.];

28. **[Régészeti]régészeti** emlék: a régészeti örökség **[ingatlaneleme.]**stratigráfiai egységekkel meghatározható, a régészeti lelőhellyel érintett ingatlan területén megtalálható eleme, amely szerkezeteket, építményeket, épületcsoportokat, telepeket, temetőket, más jellegű emlékeket, valamint ezek összefüggéseit foglalja magában, akár a szárazföldön, akár a víz alatt található;

29. **[Régészeti]régészeti** érdekű terület: valamennyi terület, **[természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, amelyen, illetve amelyben]**ahol földrajzi, vízrajzi helyzetéből adódóan régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető[.], tudományos módszerekkel végzett vizsgálatok révén;

**[29a]30. [Régészeti]régészeti** feladatellátás: [A ]földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás esetén **[feltárássra]**a jogszabályban meghatározott régészeti terepmunka végzésére jogosult intézmény által közfeladatként végzett **[lelőhely-felderítés]**lelőhely- és leletfelderítés, megelőző [jellegű, közfeladatként állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény által végzett örökségvédelmi tevékenység]és mentő jellegű feltárás, próbafeltárás, teljes felületű feltárás, régészeti megfigyelés, régészeti bontómunka, melynek szaktevékenységi része a feltárásvezetés, a feltárás dokumentálása, a régésztechnikusi feladatellátás, a leletek elsődleges feldolgozása[. **Járulékos része a régészeti bontómunka.]**;

**[30. Régészeti feltárás: tudományos módszerrel végzett tevékenység (régészeti megfigyelés, terepbejárás, próbafeltárás, megelőző feltárás, mentő feltárás, tervátadás, műszeres lelet- és lelőhely-felderítés, beleértve a fémkereső műszer használatát), amelynek célja a régészeti örökség elemeinek felkutatása.]**

**[30a]31. [Régészeti]régészeti** felügyelet: a régészeti elem megóvásának, fejlesztésének, fenntartható használatának hatósági eszközökkel, továbbá hatósági eszközökön kívüli, elsősorban tanácsadással és feladatellátással történő elősegítése[.];

**[31]32. [Régészeti]régészeti** földmunka: a régészeti bontómunka kivételével a **[nyilvántartott régészeti lelőhelyen a]**próba- és megelőző régészeti feltárás megvalósítása érdekében, régész irányításával végzett[, a régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó, régészeti szaktevékenységnek] kézi és gépi földmunka, amely nem **[minősülő,]része** a régészeti **[tükörfelületet kialakító gépi]**feladatellátásnak, és **[kézi földmunkák összessége, amely nem foglalja magában a beruházás megvalósítása érdekében végzett földmunkát.]**amely eltávolítja a régészeti jelenségeket fedő talajréteget, és ezzel régészeti tükörfelületet alakít ki;

**[32. Régészeti korú tárgy: bizonyítottan gyűjteményben fennmaradt, a kulturális javak körébe tartozó, 1711 előtt keletkezett tárgy.]**

33. **[Régészeti]régészeti** lelet: a régészeti örökség érzékelt, felfedezett, feltárt – jellegénél fogva – ingó eleme, függetlenül attól, hogy eredeti helyéről, összefüggéseiből, állapotából elmozdult, elmozdították-e vagy sem[. **Nem minősülnek régészeti leletnek a régészeti korú tárgyak.]**;

34. [Régészeti]régészeti leletek elsődleges feldolgozása: a leletek egyedi tisztítása, az állagvédelemhez szükséges mértékű restaurálása, azonosítása, és ennek időtartamára ideiglenes elhelyezése, amely a tudományos-szakmai hozzáférés és a múzeumba történő végleges befogadás feltétele[.];

35. [Régészeti]régészeti lelőhely: földrajzilag körülhatárolható terület a föld felszínén, a föld vagy vizek felszíne alatt és a természetes vagy mesterséges üregekben, amelyen a régészeti [örökség elemei]emlékek és régészeti leletek történeti összefüggéseikben találhatók[.], ideértve

a) e törvény erejénél fogva általánosan védett,

b) általános védettsége mellett 2001 óta védetté nyilvánító minisztériumi jogi aktusban, határozatban, e törvény értelmében egyedi jogszabályban, fokozottan vagy kiemelten védett kategóriában miniszteri rendelettel védett,

c) e törvény értelmében általános védettsége mellett hatósági eljárás során ideiglenesen védett régészeti lelőhelyet is;

36. [Régészeti]régészeti megfigyelés: a beruházás földmunkájának régész által a helyszínen történő folyamatos figyelemmel kísérése és dokumentálása, szükség esetén a régészeti bontómunka elvégzése[ és dokumentálása.];

37. [Régészeti]régészeti örökség: az emberi létnek a föld felszínén, a föld vagy a vizek felszíne alatt és a természetes vagy mesterséges üregekben 1711 előtt keletkezett érzékelhető nyoma, amely segít megismerni az egyetemes kultúrát, az emberiség történetét, kapcsolatát környezetével, valamint hozzájárul az ország területén élt népek és a nemzet történelmének rekonstruálásához, igazolja, bemutatja, alátámasztja népünk eredetét és fejlődését, továbbá amellyel kapcsolatos információszerzés fő forrásai a feltárás és egyéb kutatási módszerek[.];

38. régészeti terepmunka: tudományos módszerrel végzett tevékenység – lelőhely- és leletfelderítés, megelőző és mentő feltárás, próbafeltárás, régészeti megfigyelés, régészeti bontómunka, teljes felületű feltárás, tervátás –, amelynek célja a régészeti emlékek és leletek felkutatása és dokumentálása;

39. régészeti területi szakasz: a megelőző feltárás szakaszolása érdekében meghatározott terület;

[38]40. [Régészeti]régészeti védőövezet: a jogszabállyal védetté nyilvánított régészeti lelőhely környezete, amely biztosítja annak fenntarthatóságát, megközelíthetőségét, tájképi védelmét[.];

41. stratigráfiai egység: a régészeti emlékeket és leleteket valamint azok környezetét azonosító, a régészeti terepmunka során horizontálisan és vertikálisan egyértelműen különválasztható régészeti és nem régészeti jelenségek dokumentálható összessége, beleértve a talajban és a talaj felett azonosított elemeket;

42. tájképi jelentőségű régészeti lelőhely: olyan régészeti lelőhely, amely megjelenésével környezetének meghatározó tájképi eleme, így különösen erőd, erődítés, erődített település, halomsír, kaptárkő, a domborzatból kiemelkedő, többszörösen rétegzett tell-település, templom, vár vagy más, helyszínen megtartandó épített örökségi elem maradványai, , valamint a természet védelméről szóló törvény alapján védett barlang, kunhalom és földvár;

[39]43. [Tárgyegyüttes]tárgyegyüttes: több elemből álló, egymással lényegileg összefüggő kulturális javak összessége, amely kivételes kulturális jelentőségét ebben az állapotában őrzi, és amely kulturális érték tekintetében meghaladja egyes elemeinek együttes értékét[.];

[40]44. [Teljes]teljes felületű feltárás: nyilvántartott régészeti lelőhelyen a régészeti [örökség elemeinek]emlékek és leletek a földmunkával érintett terület teljes egészén történő feltárása[.] és dokumentálása;

[41]45. [Terepbejárás]terepbejárás: minden olyan felszínen végzett kutatás, adatgyűjtés és kiértékelő dokumentálás, beleértve a helyszíni szemlét is, amely a régészeti örökség nem ismert elemének felfedezésére vagy a régészeti lelőhely állapotának ellenőrzésére, illetve

azonosítására irányul, függetlenül attól, hogy együtt jár-e a leletek összegyűjtésével vagy sem[.];

[42]46. **[Tervásatás]**tervásatás: tudományos célból végzett, tudományos szempontok alapján előre tervezett régészeti feltárás[.] és dokumentálás;

47. történeti településmag: a mai települések területén található, a régészeti emlékeket és leleteket nagy mélységben és több rétegben megőrző, a település több évezredes múltját mutató, stratigráfiai egységekkel – a rétegsor időbeli folytonosságától függetlenül – jól lehatárolható, nagyobb összefüggő terület;

[43.

44. **Történeti városmag: a mai városok területén található, az eredeti, történelmi városszerkezetet tükröző, a régészeti örökség elemeit nagy mélységben és több rétegben megőrző, a település több évezredes múltját és folyamatosságát mutató jól lehatárolható, nagyobb összefüggő terület.**

44a.

44b.

45. **Védetté nyilvánított régészeti lelőhely: miniszteri döntéssel, határozattal vagy e törvény alapján miniszteri rendelettel védetté nyilvánított kiemelkedő történeti és kulturális jelentőségű, nyilvántartott régészeti lelőhely.]**

[46]48. **[Védett]**védett kulturális örökségi elem: az e törvény erejénél fogva általános védelem alatt álló, illetve miniszteri rendelettel vagy hatósági eljárás során védetté nyilvánított kulturális örökségi elem.

## II. RÉSZ

### 1. Fejezet

#### A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG VÉDELME

#### RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG VÉDELME

##### 7/A. §

A régészeti örökség védelme kiterjed a régészeti örökség felkutatására, értékelésére, számbavételére, nyilvántartására, megőrzésére, a régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítására.

##### 8. §

(1) A Magyarország határain belül a föld felszínén, a földben, a vizek medrében vagy máshol rejlő vagy onnan előkerülő régészeti lelet állami tulajdon, és e törvény erejénél fogva védelem alatt áll.

(2) A közgyűjteményben kulturális javakként elhelyezett régészeti leletek tulajdonjogáról az állam nevében a miniszter lemondhat régészeti gyűjtőkörrel rendelkező, nem állami fenntartású múzeumok **[tulajdonosai]** javára.

(3) A régészeti lelet kereskedelmi forgalomba nem hozható, a (2) bekezdésben foglaltak kivételével nem idegeníthető el.

##### 9. §

A régészeti **[lelőhelyeket]**lelőhelyek területét – a fenntartható használat elvének figyelembevételével – csak olyan mértékben lehet igénybe venni, hogy **[azok]a lelőhelyek** állománya **[számottevően]** ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseik jelentősen ne károsodjanak.

#### 10. §

(1) A régészeti **[örökség elemeit]**emlékeket lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni.

(2) A régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük.

(3) A lelőhelyeken észlelt engedély nélküli ásatás és illegális kutatás helyére és a bolygatás mértékére vonatkozó – személyes adatot nem tartalmazó – adatainak összegyűjtéséről a nyilvántartást vezető hatóság az örökségvédelmi hatóság és a régészeti terepmunka elvégzésére jogosult intézmények közreműködésével gondoskodik.

### A RÉGÉSZETI LELŐHELYEK VÉDELME

#### Általános védelem

#### 11. §

(1) Az ismertté vált régészeti lelőhelyeket a nyilvántartást vezető hatóság számára be kell jelenteni és a nyilvántartást vezető hatóságnak nyilvántartásba kell venni.

(2) A nyilvántartott régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

#### 11/A. §

A régészeti lelőhelyek védelmének részletes szabályait **[jogszály]**az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet állapítja meg.

#### A nyilvántartott régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítása

#### 12. §

Az ország kiemelkedő történeti és kulturális jelentőségű nyilvántartott régészeti lelőhelyeit jogszabályban kell védetté nyilvánítani.

#### 13. §

(1) [A]Az egyedi jogszabályban védetté nyilvánított régészeti [lelőhelyeken]lelőhelyen – a megelőző feltárás kivételével – nem lehet olyan tevékenységet folytatni, amely a lelőhelynek akár részleges állapotromlását eredményezheti. A védetté nyilvánított lelőhelyen folytatható – részleges állapotromlást nem eredményező – tevékenységekről az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet rendelkezik.

(2) A jogszabállyal védetté nyilvánított régészeti lelőhelyhez védőövezetet lehet kijelölni.

(3) A jogszabállyal védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeket kiemelten vagy fokozottan védett régészeti lelőhely kategóriába kell sorolni.

(4) Kiemelten védett az a lelőhely, mely kivételes tudományos jelentőséggel, és nemzetközi vagy országos szempontból kiemelkedő fontossággal bír. Fokozottan védett az a régészeti lelőhely, **[melynek]amely tudományos [jelentősége megállapítható,]jelentőséggel** és egy nagyobb tájegységre nézve kiemelkedő fontossággal bír.

#### 14. §

(1) A védetté nyilvánítás előkészítését a nyilvántartást vezető hatóság folytatja le, amely **[évente legalább egyszer]** javaslatot tesz a nyilvántartott régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítására.

(2) **[A]Az egyedi** védelem alá vonni tervezett lelőhelyhez és a lelőhely régészeti védőövezetéhez tartozó ingatlanok tulajdonosait és az egyéb érintett személyeket jogszabályban meghatározott módon értesíteni kell.

#### 15. §

(1) **[A nyilvántartott]Az általános védettség alatt álló** régészeti lelőhelyeket – a természeti vagy védett természeti területen, továbbá védett természeti értékek esetében a természetvédelemért felelős miniszter egyetértésével – a miniszter rendeletben nyilvánítja **[védetté]fokozottan vagy kiemelten védett lelőhellyé.**

(2) A védetté nyilvánító jogszabály tartalmazza:

- a) a védetté nyilvánítás tényét,
- b) a nyilvántartott régészeti lelőhelyen található régészeti értékek megjelölését,
- c) a védettség fokozatát,
- d) a védetté nyilvánítás indokát,
- e) a földrészlet és a régészeti védőövezet helyrajzi számát,
- f) az állam elővásárlási joga fennállásának tényét[.], és
- g) a régészeti lelőhely azonosító számát.

#### 16. §

A jogszabállyal védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek állapotát a hatóság legalább ötévente jogszabályban meghatározottak szerint ellenőrzi. A miniszter az ellenőrzést ettől eltérő időpontban is elrendelheti.

#### Ideiglenes védetté nyilvánítás

#### 17. §

(1) A nyilvántartott régészeti lelőhely jelentős károsodásának veszélye esetében, vagy ha a nyilvántartott régészeti lelőhely védetté nyilvánítását kezdeményezték, **[a]az örökségvédelmi** hatóság a területet örökségvédelmi érdekből azonnal végrehajthatóvá nyilvánított határozattal legfeljebb egyéves időtartamra védetté nyilváníthatja. Az ideiglenesen védetté nyilvánított lelőhelyekre a miniszteri rendelettel védetté nyilvánított lelőhelyekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy **[a]az örökségvédelmi** hatóság a határozatában korlátozhatja vagy felfüggesztheti, illetve megtilthatja a régészeti lelőhelyet veszélyeztető tevékenység folytatását.

(2) Az ideiglenes védettség nem hosszabbítható meg.

(3) Az ideiglenes védettség tárgyában hozott határozat az abban meghatározott, de legfeljebb egyéves időtartam leteltével vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely védetté nyilvánításával veszti hatályát.

(4) A védetté nyilvánítás elmaradása a nyilvántartott régészeti lelőhely általános védettségét nem érinti.

#### A védettség megszüntetése

##### 18. §

(1) A [védettséget]jogszabállyal védetté nyilvánított régészeti lelőhely védettségét meg kell szüntetni, ha annak fenntartását régészeti szempontok a továbbiakban nem indokolják.

(2) A védettség megszüntetésére irányuló eljárásnál a védetté nyilvánításra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) Ha a lelőhely nem semmisült meg, a védettségének megszüntetése a nyilvántartott régészeti lelőhely általános védettségét nem érinti.

#### A RÉGÉSZETI [FELTÁRÁS]TEREPMUNKA

##### A régészeti [feltárássra]terepmunkára vonatkozó általános előírások

##### 19. §

(1) A földmunkával járó beavatkozásokkal, fejlesztésekkel, beruházásokkal, beleértve az ásványi vagyon kitermelését is (a továbbiakban együtt: beruházások), a régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon elkerüléssel, bennhagyással vagy elfedéssel meg kell őrizni.

(2) A beruházó köteles tájékozódni a nyilvános védett ingatlan kereső felületen vagy az örökségvédelmi hatóság megkeresésével arról, hogy a beruházási terület régészeti lelőhellyel érintett-e.

(3) Régészeti emlékek és leletek eredeti helyzetükből csak régészeti terepmunka keretében mozdíthatók el. A régészeti emlékek és régészeti leletek eredeti helyzetükből való elmozdítása az örökségvédelmi hatóság engedélye vagy tudomásulvétele nélkül a 4. § szerinti rongálásnak minősül.

(4) Régészeti terepmunka vezetésére szakirányú mesterfokozattal, vagy szakirányú mesterfokozattal egyenértékű okleveles régész szakképzettséggel rendelkező kutató, vagy szakirányú mesterfokozattal egyenértékű, bölcsészettudomány képzési területen szerzett végzettséggel és régészeti specializációval rendelkező kutató régész jogosult. Régészasszisztens szakképesítéssel rendelkező, régész és régésztechnikus irányításával régészeti terepmunkához kapcsolódó terepi, feldolgozási és adminisztratív feladatok segítésére régészasszisztens vonható be. Szakirányú alapszakos, bölcsészettudományi képzési területen szerzett végzettséggel rendelkező, régész irányításával régészeti lelőhelyek felkutatására, feltárássára, dokumentálására és régészeti leletek feldolgozására régésztechnikus vonható be.

(5) A régészeti terepmunka, illetve elfedés költségeit – a mentő feltárás, valamint a 23/F. § (7) bekezdésében foglalt eset kivételével – a 10. § (1) bekezdésére figyelemmel annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált.

(6) A régészeti feladatellátás hatósági ár alapján végezhető. A régészeti feladatellátásra vonatkozó hatósági ár képzésének szabályait, az alkalmazható legmagasabb ár mértékét, valamint a régészeti feladatellátással összefüggő költségtelek figyelembevételének részletes szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.

(7) A hatósági árra vonatkozó szabályokat az infláció figyelembevételével évente felül kell vizsgálni.

**[(1) A földmunkával járó beavatkozásokkal, fejlesztésekkel, beruházásokkal, beleértve az ásványi vagyon kitermelését is (a továbbiakban együtt: beruházások), a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon el kell kerülni.**

**(2) A régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.**

**(3) A régészeti feltárások költségeit – a mentő feltárás, valamint a 23/F. § (7) bekezdésében foglalt eset kivételével – a 10. § (1) bekezdésére figyelemmel annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált.**

**(4) A régészeti feladatellátás hatósági ár alapján végezhető. A régészeti feladatellátásra vonatkozó hatósági ár képzésének szabályait, az alkalmazható legmagasabb ár mértékét, valamint a régészeti feladatellátással összefüggő költségtételek figyelembevételének részletes szabályait kormányrendelet határozza meg. A hatósági árra vonatkozó szabályokat évente felül kell vizsgálni.]**

## 20. §

**(1) [Régészeti feltárás]A régészeti terepmunka e törvényben meghatározott tevékenysége – [jogszabály eltérő rendelkezése hiányában]a (4) bekezdésben nevesített tevékenységek kivételével – az örökségvédelmi hatóság által kiadott feltárási engedély, illetve bejelentés alapján végezhető. Az [engedélyt a]örökségvédelmi hatóság [adja ki. A hatóság ]régészeti örökségvédelmi indokok alapján az engedélyt azonnal végrehajthatóvá nyilváníthatja. [A]Az örökségvédelmi hatóság nagyberuházás esetén az engedélyt azonnal végrehajthatóvá nyilvánítja.**

**(2) Feltárási engedéllyel végezhető régészeti terepmunka tevékenység**

- a) a megelőző feltárás keretében teljes területű feltárás és
- b) a tervátadás.

**(3) Feltárási engedély nélkül végezhető, bejelentéshez kötött terepmunka tevékenység**

- a) a mentő feltárás,
- b) a próbafeltárás,
- c) a régészeti megfigyelés bontómunkával, valamint
- d) a stratigráfiai egység állapotváltozását előidéző, illetve leletgyűjtéssel járó lelőhely- és leletfelderítés, beleértve a talajba helyezett szondás mérést és a fémkereső műszer használatát.

**(4) Feltárási engedély és bejelentési kötelezettség nélkül végezhető terepmunka tevékenység**

- a) a stratigráfiai állapotváltozást nem előidéző, illetve leletgyűjtéssel nem járó lelőhely- és leletfelderítés, beleértve a pilóta által vezetett és pilóta nélküli légi jármű használatát,
- b) a talajt nem bolygató geofizikai felmérés és
- c) a geodéziai felmérés.

**(5) A (3) bekezdésben foglalt tevékenységeket jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni.**

**(6) Régészeti terepmunka elvégzésére jogosult**

- a) a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ,
- b) a Budapesti Történeti Múzeum,
- c) a vármegyei hatókörű városi múzeum,

- d) a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező területi múzeum,
- e) a régészet szakon mesterképzés folytatására jogosult felsőoktatási intézmény,
- f) a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont,
- g) a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv,
- h) a Magyarságkutató Intézet, valamint
- i) az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet szerint régészeti területen szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő kizárólag az örökségvédelmi hatástanulmányok készítéséhez végzett lelőhely- és leletfelderítés esetén.

(7) A jogszabályi rendelkezések vagy a feltárási engedélyben foglalt előírások megszegése esetén az örökségvédelmi hatóság – az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározottak szerint – a feltárást leállítja vagy a régészeti feltárással kapcsolatos engedélyt visszavonja, és a jogszabályban meghatározott örökségvédelmi közigazgatási bírság kiszabásáról rendelkezik.

(8) A folyók és tavak – a folyóvizekben, különösen a folyókban, állandó és időszakos vízfolyásokban, holtágakban és állóvizekben, különösen a mesterséges és természetes tavakban, továbbá vízi létesítmények, illetve csatornák vizében – medrében történő régészeti terepmunka, – beleértve a régészeti célú mágneshorgász tevékenységet, – amely a 2014. évi IX. törvénnyel kihirdetett, a víz alatti kulturális örökség védelméről szóló UNESCO egyezmény 1. cikke értelmében a víz alatti kulturális örökségre irányulnak, nyíltvízi bűvár vizsgával rendelkező régész irányításával végezhetőek.

**[(2) Feltárási engedély nélkül végezhető tevékenység**

- a) a lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres lelőhely-felderítés,**
- b) a régészeti megfigyelés,**
- c) a terepbejárás,**
- d) az előzetes régészeti dokumentáció készítése során végzett próbafeltárás, továbbá**
- e) a mentő feltárás.**

**(3) A (2) bekezdésben foglalt tevékenységeket jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni.**

**(4) Régészeti feltárás elvégzésére jogosult**

- a) a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ (a továbbiakban: MNM KK),**
- b) a Budapesti Történeti Múzeum,**
- c) a vármegyei hatókörű városi múzeum,**
- d) a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező területi múzeum,**
- e) a régészet szakon mesterképzés folytatására jogosult felsőoktatási intézmény,**
- f) a Bölcsészettudományi Kutatóközpont,**
- g) a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv,**
- h) a Magyarságkutató Intézet, valamint**
- i) a régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről szóló kormányrendelet szerint régészeti területen szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő kizárólag az örökségvédelmi hatástanulmányok készítéséhez végzett terepbejárás és műszeres lelőhely- és leletfelderítés esetén.**

**(4a)**

**(5) A jogszabályi vagy a feltárási engedélyben foglalt előírások megszegése esetén a hatóság – jogszabályban meghatározottak szerint – a feltárást leállítja vagy a régészeti feltárással**

**vonatkozó engedélyt visszavonja, jogszabályban meghatározott esetekben örökségvédelmi bírság kiszabásáról rendelkezik.]**

## 20/A. §

(1) Fémkereső műszer használata – a hivatás gyakorlásához jogszabályban meghatározott módon szükséges használat kivételével – a nyilvántartást vezető hatóság által nyilvántartásba vett fémkereső műszer tulajdonosának nevére szóló hatósági engedély alapján, régész felügyeletében végezhető [feltárási]régészeti terepmunka tevékenység. A fémkereső műszer használatának feltételeit az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet szabályozza.

(2) A hivatás gyakorlásához szükséges használatot jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni.

(3) **[A]**Az örökségvédelmi hatóság jogszabályban meghatározottak szerint megtilthatja a fémkereső műszer használatát.

(4) Fémkereső műszer **[nyilvántartott]** régészeti lelőhelyen történő használata régészeti **[feltárási]** tevékenységnek minősül.

(5) Ha a fémkereső műszerrel végzett bármilyen tevékenység során régészeti lelet vagy annak tűnő tárgy kerül elő, a 24. § (1)–(2) bekezdése szerint kell eljárni.

A régészeti **[feltárások]**terepmunka egyes formáira vonatkozó különleges előírások

## Próbafeltárás

### 21. §

(1) A próbafeltárás célja

- a) a terület régészeti érintettségének megállapítása,
- b) régészeti lelőhelyek állapotának felmérése, jellegének, térbeli kiterjedésének és rétegsorainak megállapítása,
- c) a nyilvántartott régészeti lelőhely védetté nyilvánításának előkészítése során a lelőhelyek védelmi fokozatának megállapítása **[és osztályozása]**,
- d) megelőző feltárás esetén a veszélyeztető forrásoknak, valamint a megelőző feltárás módjának és mértékének meghatározása,
- e) nagyberuházás esetén az előzetes régészeti dokumentáció munkarészeként a régészeti érintettség meghatározása.

(2) A próbafeltárást a régészeti rétegsor aljáig kell elvégezni, kivéve ha a beruházáshoz kapcsolódó földmunka mélysége nem éri el a régészeti rétegsor legfelső rétegét.

## Megelőző feltárás

### 22. §

(1) A **[nyilvántartott]** régészeti lelőhelynek a beruházással kapcsolatos földmunkával érintett részén megelőző régészeti feltárást kell végezni.

(2) A földmunkával járó beruházások előkészítése során a földterület-kiválasztáshoz és nyomvonal-kijelöléshez a beruházó előzetes régészeti dokumentációt készíttethet.

(2a) A földmunkával járó, nagyberuházásnak nem minősülő, új nyomvonalú, külterületi közútépítések előkészítése során – a kerékpárút kivételével – a beruházó köteles a régészeti érintettség felderítése érdekében előzetes régészeti dokumentációt készíttetni.

(2b) A (2) és (2a) bekezdés szerinti előzetes régészeti dokumentáció készítésére a 23/C. és 23/D. §-ban foglaltak alkalmazásával a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv jogosult.

(2c) A régészeti lelőhelyen a beruházót terheli a megelőző feltárás, a régészeti megfigyelés elvégzésének, valamint az elfedés, a bennhagyás és az elkerülés régészeti előkészítésének költsége.

(3) A nyilvántartási adatok és – ha rendelkezésre áll – az előzetes régészeti dokumentáció adatai, valamint a beruházás régészeti örökségre gyakorolt hatása alapján a védettségi fokozat figyelembevételével a hatóság – jogszabályban meghatározottak szerint – a megelőző feltárás keretében

a) régészeti megfigyelést ír elő, ha

aa) a tervezett tevékenység nem vagy csak csekély mértékben érinti a nyilvántartott régészeti lelőhelyet és a régészeti **[örökség elemeit]**emlékeket és leleteket,

ab) a régészeti **[örökség elemeinek]**emlékek és leletek előfordulása szórványos,

ac) a beruházással kapcsolatos földmunka mélysége nem éri el a régészeti **[örökség elemeinek]**emlékek és leletek jelentkezési szintjét,

ad) a nyilvántartott régészeti lelőhely beruházással érintett területét korábban földmunkával bolygatták, vagy

ae) a beruházás műszaki jellege miatt a régészeti feladatellátás más módon nem végezhető el, kivéve, ha a beruházás műszaki jellege miatt a beruházáshoz kapcsolódó földmunka olyan kis területre terjed ki, ahol nem lehetséges a régészeti rétegsor megfigyelése és dokumentálása.

b) próbafeltárást ír elő – jogszabályban meghatározott kivételekkel –, ha

ba) előzetes régészeti dokumentáció nem áll rendelkezésre, vagy annak készítéséhez jogszabályban meghatározottak szerint nem végeztek próbafeltárást,

bb) földkiemeléssel nem járó alapozási technikával tervezett beruházás valósul meg, vagy

bc) a nyilvántartott régészeti lelőhely jellege, intenzitása, térbeli kiterjedése vagy rétegsora nem ismert,

c) teljes felületű feltárást ír elő, ha

ca) a beruházással érintett lelőhely vagy lelőhelyrész hazánk múltjának kiemelkedő fontosságú forrása, vagy

cb) a beruházás történeti **[városmag]**településmaggal érintett lelőhely területén valósul meg,

d) teljes felületű feltárást írhat elő, ha a feltárás a tudományos ismereteket várhatóan jelentős új eredményekkel gazdagítja.

(4) **[A]**Az örökségvédelmi hatóság a (3) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott régészeti feladatokat a lelőhely különböző részei, illetve a kivitelezés különböző fázisai vonatkozásában eltérően is meghatározhatja.

(5) Megelőző feltárást végezhet

a) a régészeti gyűjtőkörrel és a feltárás helye szerinti gyűjtőterülettel rendelkező területi múzeum (a továbbiakban: területi múzeum), Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum, ha a beruházással érintett terület nem lépi túl a területi múzeum gyűjtőterületét;

b) a gyűjtőterületén érintett vármegyei hatókörű városi múzeum, ha

ba) nincs területi múzeum a beruházással érintett területen,

bb) a területi múzeum kapacitása nem teszi lehetővé az önálló feladatellátást, vagy

bc) a beruházással érintett terület túllépi a területi múzeum gyűjtőterületét;  
c) jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a 23/G. §-ban meghatározott feladatok ellátásánál **[és a saját vagyonkezelésében levő ingatlanjain]**.

(6) Az (5) bekezdés b) pont bb) alpontja szerinti kapacitás rendelkezésre állásáról a területi múzeum a beruházó megkeresésére nyolc napon belül nyilatkozni köteles.

(7) Az (5) bekezdés b) pont bb)–bc) alpontja esetében a megelőző feltárás elvégzésébe a területi múzeumot kapacitása erejéig kötelezően be kell vonni.

(8) A régészeti feladatellátás szaktevékenységi részének jogszabályban meghatározottak szerinti elvégzésébe kapacitáshiány esetén kizárólag más, a 20. § **([4] bekezdés)[6] bekezdése** szerinti **[feltárásra]** régészeti terepmunkára jogosult intézmény vonható be. A bevont **[feltárásra]** régészeti terepmunkára jogosult intézmény a technikai feladatok elvégzésére további régészeti szaktevékenységet ellátó közreműködőt **[nem ]**vehet igénybe.

**[(8a) A régészeti feladatellátás járulékos részéhez a megelőző feltárást végző múzeum biztosítja a szükséges régészeti bontómunkát. A régészeti bontómunkába gazdasági társaság bevonható.]**

(9) A **[megelőző feltárás költségei magukba foglalják]** régészeti feladatellátás járulékos részéhez a **[régészeti feltárás terepi munkavégzésén túl – beleértve]** megelőző feltárást végző múzeum biztosítja a **[feltárás munkafeltételei biztosítását is – a jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás]** szükséges régészeti bontómunkát. A megelőző régészeti feltáráshoz szükséges kézi földmunkák és **[az elsődleges leletfeldolgozás költségeit. A feltárást végző intézmény köteles]** bontómunkák elvégzésébe, a dokumentáláshoz kapcsolódó geodéziai és térinformatikai feladatokba, valamint a **[tényleges felhasználásról jogszabályban meghatározott módon elszámolni]** konzerválás és restaurálás ellátásába gazdasági társaság bevonható.

(10) A megelőző **[feltárásra vonatkozóan]** feltárás költségei magukba foglalják a **[feltárásra jogosult intézmény és a beruházó írásbeli szerződést köt. A szerződés tartalmazza]** régészeti terepmunka terepi munkavégzésén túl – ideértve a feltárás munkafeltételei biztosítását is – a **[feltárás módját, időtartamát, a feltárásra jogosult intézmény által végzendő régészeti feladatellátás költségét, valamint]** jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás és az elsődleges leletfeldolgozás költségeit. A feltárást végző intézmény köteles a **[tényleges felhasználásról jogszabályban meghatározott [egyéb szakmai feltételeket]** módon elszámolni. Az elsődleges leletfeldolgozás részletes szabályait az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet szabályozza.

(11) A **[(10) bekezdés szerinti szerződést]** megelőző feltárásra vonatkozóan a **[feltárásra]** régészeti terepmunka elvégzésére jogosult **[intézménynek]** intézmény és a **[beruházónak]** beruházó írásbeli szerződést köt. A szerződés tartalmazza a **[jogszabályban meghatározott adattartalomnak]** feltárás módját, időtartamát, a **[beruházó]** régészeti terepmunka elvégzésére jogosult intézmény által **[történő rendelkezésre bocsátásától számított 15 napon belül kell megkötni]** végzendő régészeti feladatellátás költségét, valamint a jogszabályban meghatározott egyéb szakmai feltételeket. A feladatellátásra kötött szerződést a beruházó köteles az építési naplóba feltölteni.

(12) A (11) bekezdés szerinti szerződést a terepmunka elvégzésére jogosult intézménynek és a beruházónak a jogszabályban meghatározott adattartalomnak a beruházó által történő rendelkezésre bocsátásától számított 15 napon belül kell megkötni.

(1) Megelőző feltárás esetén a teljes felületű feltárást legalább az engedélyezési vagy kiviteli terv szerinti földmunkával érintett mélységig kell elvégezni azzal, hogy a földmunkával érintett mélység szintjén lévő régészeti leletek és emlékek egészét fel kell tární.

(2) A **[régészeti feltáráshoz]**beruházásokhoz kapcsolódó **[régészeti]**próba és megelőző feltárások gépi földmunka **[megvalósításáról]**megvalósítása a beruházó **[köteles gondoskodni]**feladata, de azok szakmai irányítására a feltárást végző intézmény jogosult. Ha a beruházó nem tudja biztosítani a **[földmunkát]**gépi földmunka elvégzését, akkor a feltárást végző intézmény – a közbeszerzésekről szóló törvény szerint – gondoskodik a régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó gépi földmunka elvégzéséről a beruházó **[költségén]**költségére.

**[(2a) A régészeti feltárás dokumentálásához kapcsolódó geodéziai és térinformatikai feladatok ellátásába gazdasági társaság bevonható.]**

(3) Ha a megelőző feltárás módja régészeti megfigyelés, akkor a földmunkát a feltárás **[vezetőjének irányításával]**vezetője vagy az általa megbízott régész által javasolt régészeti és más szempontok, illetve módszerek figyelembevételével kell végezni. A régészeti megfigyelés során előkerülő régészeti lelőhelyek feltárási módjáról és feltételeiről **[jogszabályban]**szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint **[a]**az örökségvédelmi hatóság dönt.

(4) Teljes felületű feltárás során régészeti megfigyelés nem végezhető.

#### 23/A. §

A régészeti örökség védelme és a beruházások hatékonyabb megvalósítása érdekében a nyilvántartott régészeti lelőhelyen kívüli földmunka esetén a régészeti **[feltárássra]**terepmunkára a 22. § (10)–(11) bekezdésében foglalt követelmények szerinti szerződés köthető.

Nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feladatellátásra vonatkozó előírások

#### 23/B. §

(1) Nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feladatellátásra – beleértve az előzetes régészeti dokumentáció készítését – a megelőző feltárássra vonatkozó szabályokat a 23/C–23/F. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2)

(3)

(4)

Előzetes régészeti dokumentáció

#### 23/C. §

(1) Nagyberuházás esetén – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – előzetes régészeti dokumentációt kell készíteni.

(2) Előzetes régészeti dokumentációnak minősül a hatástanulmány is, ha a tartalmát és az elkészítéséhez alkalmazott módszereket tekintve megfelel az előzetes régészeti dokumentáció

fogalmi feltételeinek, és alkalmas az elvégzendő régészeti feladatellátás módjának, valamint idő- és költségvonzatának meghatározására.

(3) Az előzetes régészeti dokumentációt a beruházóval kötött írásbeli szerződés alapján a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv készíti el.

(4) Az előzetes régészeti dokumentáció adattartalmának meghatározásához a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv megkeresésére a gyűjtőterületén érintett múzeum köteles a szakmai adatbázisában szereplő adatot ingyenesen, teljességi nyilatkozattal nyolc napon belül a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv rendelkezésére bocsátani.

(5) Az előzetes régészeti dokumentáció készítése során – a jogszabályban meghatározott kivételekkel – próbafeltárást kell végezni, amely nem a megelőző feltárás része. A próbafeltárás helyét úgy kell megválasztani, hogy az esetleges későbbi teljes felületű feltárás során a stratigráfiai egységek összefüggéseinek megfigyelését és dokumentálását ne lehetetlenítse el.

(6) A jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv az előzetes régészeti dokumentáció keretében végzett régészeti feladatellátás jogszabályban meghatározottak szerinti elvégzésébe saját kapacitáshiánya esetén kizárólag más, a 20. § ([4]6) bekezdés szerinti, [feltárásra]régészeti terepmunkára jogosult intézményt vonhat be. A bevont [feltárásra]régészeti terepmunkára jogosult intézmény további régészeti szaktevékenységet ellátó közreműködőt nem vehet igénybe.

(7) A [műszeres](6) bekezdés szerinti kapacitáshiány esetén lelőhely- és leletfelderítéshez, a kézi földmunkához és a régészeti objektumok kibontásához kapcsolódó feladatok ellátásába gazdasági társaság bevonható.

(8) Amennyiben a beruházó a régészeti gépi földmunka elvégzését nem tudja biztosítani, az előzetes régészeti dokumentáció keretében végzett régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó **[régészeti gépi]géppel végzett régészeti földmunka** elvégzéséről a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv – a közbeszerzésekről szóló törvény szerint – gondoskodik a beruházó **[költségén]költségére**.

#### Feltárási projektterv

##### 23/D. §

(1) Az előzetes régészeti dokumentáció záródokumentuma a feltárási projektterv.

(2) A feltárási projektterv meghatározza a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet és annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat. A feltárási projektterv tartalmazza továbbá a projektterv készítésének időpontjában irányadó szabályok szerint[, **valamint a 23/E. § (2) bekezdése alapján**] a régészeti feladatellátást végző, [feltárásra]terepmunka elvégzésére jogosult intézményt. A jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a projekttervben határozza meg a nagyberuházás régészeti területi jellemzői és előkészítettsége alapján a régészeti feladatellátás területi szakaszait és a szakaszolás indokait.

(3) A feltárási projektterv elkészítésébe a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv jogszabályban meghatározottak szerint örökségvédelmi szakmai tanácsadó testületet vonhat be.

(4) A feltárási projekttervet és az előzetes régészeti dokumentációt a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a beruházó, az örökségvédelmi hatóság részére elektronikus úton megküldi. A beruházó a feltárási projekttervet véleményezheti, módosítását, kiegészítését javasolhatja. A

véleményt figyelembe kell venni, ha az műszaki és pénzügyi szempontból a régészeti feladatellátást akadályozó tényeken alapul.

**[(5) A beruházó által elfogadott projekttervet a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv megküldi a projekttervben szereplő, a régészeti feladatellátás elvégzésére megjelölt intézménynek, valamint az MNM KK-nak.]**

Nagyberuházáshoz kapcsolódó megelőző feltárás és elfedés

23/E. §

(1) A beruházó a megelőző feltárás elvégzésére írásbeli szerződést köt, ha a megelőző feltárás elvégzésére a terület rendelkezésre áll.

**[(2) Az MNM KK a beruházó szerződéskötési szándékáról, annak kézhezvételét követő 5 napon belül értesíti a nagyberuházás megelőző feltárásának elvégzésére jogosult intézményt és koordinálja a szerződéskötést.]**

(2a) A nagyberuházást megelőző feltárást a gyűjtőterületén érintett vármegyei hatókörű városi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum végezheti jogszabályban meghatározottak szerint.

(2b) A nagyberuházást megelőző feltárás régészeti szaktevékenységének elvégzésébe  
a) a gyűjtőterületén érintett területi **[múzeumot kapacitása erejéig kötelezően be kell vonni]**múzeum bevonható,  
b) további kapacitáshiány esetén kizárólag más, a 20. § ([4]6) bekezdése szerinti **[feltárásra]**régészeti terepmunka elvégzésére jogosult intézmény vonható be.

(3) A (2b) bekezdés szerinti bevont **[feltárásra]**régészeti terepmunka elvégzésére jogosult intézmény a régészeti szaktevékenység ellátásában - a régészeti bontómunka kivételével - további közreműködőt nem vehet igénybe.

(4) Ha a gyűjtőterületén érintett vármegyei hatókörű városi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum a megelőző feltárásra vonatkozó szerződést a 22. § (11) bekezdésében meghatározott 15 napos határidőn belül nem köti meg, akkor **[az MNM KK]**a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv gondoskodik a régészeti feladatellátás elvégzéséről.

**[(4a) A (4) bekezdés szerinti esetben a kultúráért felelős miniszter – a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 40. § (3) bekezdése alapján a működési engedély módosításával – hivatalból indított eljárásban dönt a vármegyei hatókörű városi múzeum régészeti gyűjtőkörének lezárásáról. Az eljárásban a kulturális örökség védelméért felelős miniszter egyetértési jogot gyakorol.]**

(5) Nagyberuházás megvalósítása esetén a régészeti földmunka, valamint a kivitelezés földmunkái régészeti megfigyelés mellett végezhetőek.

(6) A nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti megfigyelés biztosítására a (2a)–(3) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

(7) A régészeti megfigyelés során előkerülő régészeti lelőhelyek feltárási módjáról és feltételeiről jogszabályban meghatározottak szerint **[a]**örökségvédelmi hatóság dönt.

(8) Ha a nagyberuházás esetén végzett régészeti feladatellátás idő- és költséghatára a teljes felületű feltárást nem teszi lehetővé, és a beruházó nyilatkozata alapján az elfedés műszakilag megvalósítható, a lelőhely jogszabályban meghatározott módon elfedhető. A nyilvántartott régészeti lelőhely elfedése a lelőhely fizikai állapotromlását nem eredményezheti.

(9) Ha a beruházó nyilatkozata alapján az elfedés műszakilag nem valósítható meg, akkor **[a régészeti megfigyelés keretében]** az örökségvédelmi hatóság által előírt régészeti **[bontómunkát]** feladatellátást kell **[végezni]** elvégezni.

Nagyberuházás esetén végzett régészeti feladatellátás idő- és költséghatára

#### 23/F. §

(1) Az előzetes régészeti dokumentáció készítése során végzett próbafeltárás időtartama a próbafeltárás céljára a beruházótól a földmunkával érintett munkaterületnek régészeti munkavégzésre alkalmas állapotban, állapotörögztítő jegyzőkönyvvel történő átvételétől számított legfeljebb 30 nap. A próbafeltáráshoz kapcsolódó gépi földmunka időtartama legfeljebb 10 nap lehet, amely a próbafeltárás időtartamába nem számít bele. A beruházó és a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv ennél hosszabb időtartamban is megállapodhat.

(2) A feltérési projekttervet a próbafeltárások elvégzését követő 10 napon belül kell elkészíteni, kivéve, ha a beruházó és a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv ennél hosszabb időtartamban állapodik meg.

(3) Teljes felületű feltárás esetén a feltárás időtartama a feltárás céljára a beruházótól a földmunkával érintett munkaterületnek vagy régészeti területi szakasznak régészeti munkavégzésre alkalmas állapotban, állapotörögztítő jegyzőkönyvvel történő átvételétől számított legfeljebb 30 – régészeti **[feltárás]** terepmunka elvégzésére jogszabályban meghatározottak szerint alkalmas – nap. A beruházó és a **[feltárássra]** régészeti terepmunkára jogosult intézmény – különösen több rétegű lelőhely vagy történeti településrag esetén – ennél hosszabb időtartamban is megállapodhat. A teljes felületű feltáráshoz kapcsolódó gépi földmunka időtartama a teljes felületű feltárás időtartamába nem számít bele.

(4) A nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti **[feltárással]** terepmunkával összefüggő rendelkezések alkalmazásában – tekintet nélkül a nagyberuházás szakaszolására – a beruházás teljes bekerülési költsége a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 47–51. §-ában meghatározott tételek tervezett összege.

(5) A beruházó legkésőbb a próbafeltárás megkezdése előtt köteles a beruházás teljes bekerülési költségéről nyilatkozatot tenni.

(6) A beruházót terheli az előzetes régészeti dokumentáció – beleértve a próbafeltárást –, a teljes felületű feltárás, valamint a régészeti megfigyelés és az elfedés régészeti előkészítésének költsége.

(7) Az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésének költségei – nemzetgazdasági szempontból indokolt esetben – a központi költségvetésből fedezhetőek.

(8) Az előzetes régészeti dokumentáció készítésének költségei – ide nem értve azt az esetet, ha a beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja – nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének az alábbi értékét:

- a) nagyberuházás esetén a beruházás teljes bekerülési költségének 0,35 százalékát,
- b) a 23/G. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kiemelt nagyberuházás esetén

- ba) a 30 milliárd forintot meghaladó kiemelt nagyberuházás esetében, a beruházás teljes bekerülési költségének 0,065 százalékát,
- bb) a 60 milliárd forintot meghaladó kiemelt nagyberuházás esetében, a beruházás teljes bekerülési költségének 0,035 százalékát.

(8a) Az előzetes régészeti dokumentáció készítésének költsége

- a) tartalmazza a végleges leletbefogadás,
- b) nem tartalmazza a próbafeltáráshoz szükséges gépi földmunka, továbbá a munka- és balesetvédelmi szabályok betartásához szükséges műszaki feltételek biztosításának

költségét.

(9) A teljes felületű feltárás költségei – ide nem értve azt az esetet, ha a beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja – nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének az alábbi értékét:

- a) nagyberuházás esetén a beruházás teljes bekerülési költségének 1 százalékát,
- b) a 23/G. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti kiemelt nagyberuházás esetén
  - ba) a 30 milliárd forintot meghaladó kiemelt nagyberuházás esetében, a beruházás teljes bekerülési költségének 0,5 százalékát,
  - bb) a 60 milliárd forintot meghaladó kiemelt nagyberuházás esetében, a beruházás teljes bekerülési költségének 0,1 százalékát.

(9a) A **[(9) bekezdés szerinti összeg]teljes felületű feltárás költségei**

- a) **[tartalmazza]tartalmazza** a teljes felületű feltárás terepi munkavégzésén túl – beleértve a feltárás munkafeltételei biztosítását is – a jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás és az elsődleges leletfeldolgozás, valamint a végleges leletbefogadás költségeit,
- b) nem **[tartalmazza]tartalmazza** a jogszabályban meghatározottak szerint **[feltárássra]régészeti terepmunkára** alkalmas napon kívüli **[régészeti ]feltárás** végzéséhez a beruházó által kötelezően biztosítandó szükséges technikai felszerelés biztosításának költségét.

(10) A tényleges költségekről köteles

- a) a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv az előzetes régészeti dokumentáció tekintetében
- b) a **[feltárás]régészeti terepmunka** elvégzésére szerződött **[múzeum]intézmény**

jogszabályban meghatározott módon elszámolni.

(11) A **[feltárássra]régészeti terepmunkára** jogosult intézmény a teljes felületű feltárás és az elfedés régészeti előkészítésének összköltségei 10 százalékának erejéig tartalékot képezhet az esetleges régészeti többletköltségekre. A tartalék a beruházó és a feltárást végző intézmény közötti megállapodás alapján használható fel.

Az egyes nagyberuházásokhoz kapcsolódó régészeti feladatellátásra vonatkozó különös előírások

23/G. §

**[(1) Az olyan nagyberuházás esetén,**

- a) **amellyel összefüggő közigazgatási hatósági ügyeket a Kormány rendeletében nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánított,**
- b) **amelyet törvény vagy kormányrendelet kiemelten közérdekű beruházássá, vagy amelyet kormányrendelet nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházássá nyilvánított,**
- c) **amely a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által kezelt,**

- d) ami az energiahordozók szállításához, energiaellátás biztosításához szükséges, vagy
- e) amely bányászati tevékenység végzésével jár [a továbbiakban az a)–e) pont alattiak együtt: **kiemelt nagyberuházás**]

a régészeti feladatellátásra – beleértve az előzetes régészeti dokumentáció készítését –, a megelőző feltárással kapcsolatos, valamint a 23/B–23/F. §-ban meghatározott rendelkezéseket ezen alcímben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.]

([2]1) A bruttó 800 millió forint bekerülési költséget meghaladó, a Méptv. 193. §-a szerinti kiemelt [nagyberuházás]beruházás esetén a [jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv gondoskodik]régészeti feladatellátásra – beleértve az előzetes régészeti dokumentáció készítését –, a megelőző feltárással kapcsolatos, valamint a 23/B–23/F. §-ban meghatározott rendelkezéseket a (2)-(6) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kiemelt beruházás esetén a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv gondoskodik

- a) a megelőző feltárás, valamint
- b) a kivitelezés során ellátandó régészeti megfigyelés és szükség esetén régészeti bontómunka elvégzéséről, és e feladatokra vonatkozó szerződést a beruházóval a 22. § (11) bekezdésében **[meghatározott 15 napos határidőn belül]**meghatározottak szerint megköti.

(3) A (2) és (4) bekezdésben meghatározott feladatok elvégzésébe jogszabályban meghatározott módon bevonható

- a) a gyűjtőterületén érintett vármegyei hatókörű városi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum,
- b) a gyűjtőterületén érintett területi múzeum[,] vagy
- c) a **[feltárással]régészeti terepmunkára** jogosult intézmény vagy szervezet.

(4) Amennyiben a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv régészeti feladatellátással kapcsolatos megkeresésére a (3) bekezdésben megjelölt intézmény vagy szervezet öt napon belül nem válaszol, a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv közvetlenül gondoskodik a régészeti feladatellátásról.

(5)

([6]5) Amennyiben a [feltárással]régészeti terepmunka végzésére alkalmatlan napok miatt a [feltárással]régészeti terepmunka nem végezhető el a beruházó számára elfogadható határidőre, a [feltárással]régészeti terepmunkát végző intézmény a feltáráshoz szükséges technikai felszerelés biztosításának költségét a 23/F. § (9) bekezdésében meghatározott költségkereten túl elszámolhatja annak érdekében, hogy a régészeti [feltárással]tereptermunkát a jogszabályban meghatározottak szerint [feltárással]a régészeti tereptermunka elvégzésére alkalmas napon kívüli napokon is végezni lehessen.

([7]6) [Kiemelt nagyberuházás]Az (1) bekezdés szerinti kiemelt beruházás esetén [a]az örökségvédelmi hatóságnak a megelőző feltárás engedélyezésére irányuló eljárásában szakhatóság nem vesz részt, szakkérdést nem kell vizsgálni.

## Mentő feltárás

### 24. §

(1) A régészeti emlékek és leletek nem tervezett előkerülése esetében **[is]** gondoskodni kell **[a régészeti örökség elemeinek helyszíni megőrzéséről. Ha a helyszíni megőrzésre]azok elfedéséről.**

Ha az elfedésre és lelőhelyfelderítés közben elvégzett dokumentálásra nincs lehetőség, mentő feltárást kell végezni. Mentő feltárás elvégzésére a 22. § (5) bekezdése szerinti intézmény jogosult.

(2) Ha nem régészeti [feltárás nélkül]terepmunka keretében kerül elő régészeti emlék, lelet vagy annak tűnő tárgy[ kerül elő], a felfedező, a tevékenység felelős vezetője, az ingatlan tulajdonosa, az építtető vagy a kivitelező köteles

- a) az általa folytatott tevékenységet azonnal abbahagyni,
- b) a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező területileg illetékes múzeum vagy a jegyző útján, [a]vagy közvetlenül az örökségvédelmi hatóságnak azt haladéktalanul bejelenteni, amely arról haladéktalanul tájékoztatja a mentő feltárás elvégzésére a 22. § (5) bekezdése szerint **[feltárásra]** jogosult intézményt, valamint
- c) a tevékenységet szüneteltetni, továbbá a helyszín és a lelet őrzéséről – a felelős őrzés szabályai szerint – a mentő feltárásra jogosult intézmény intézkedéséig gondoskodni.

(3) A mentő feltárásra jogosult intézmény köteles a mentő feltárást haladéktalanul megkezdeni, és folyamatosan – az elvárható ütemben – végezni, az előkerült régészeti leletet ideiglenesen elhelyezni.

(4) Ha a mentő feltárást nem lehet 30 nap alatt elvégezni, **[a]az örökségvédelmi** hatóság hivatalból vagy a feltárást végző intézmény javaslatára ideiglenesen védetté nyilváníthatja a földterületet.

(5) A feltárást végző intézmény köteles a feltárás befejezését követő 30 napon belül a lelőhely ismertté vált adatait jogszabályban meghatározott módon bejelenteni. **[A lelőhelyet a hatóság nyolc napon belül nyilvántartásba veszi.]**

## 25. §

A mentő feltárást végző múzeum jogosult a leletmentésre fordított költségeinek megtérítésére, amennyiben az állam nem mond le javára a régészeti leletek tulajdonjogáról. A költségek iránti igényt a hatósághoz kell benyújtani.

## 26. §

A korábban ismeretlen, régészeti nyilvántartásban nem szereplő régészeti lelőhely, illetve lelet feltáráson kívüli felfedezője vagy bejelentője jogszabályban meghatározottak szerint elismerésben részesíthető.

## A RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG FELTÁRÁST KÖVETŐ VÉDELME

## 27. §

(1) A feltárást végző intézmény köteles a feltárás során a régészeti **[örökség elemeinek]**emlékek és leletek őrzését biztosítani. A feltárás befejezésével egyidejűleg gondoskodni kell a régészeti **[örökség feltárt elemeinek]**emlékek és leletek megfelelő védelméről, állapotának stabilizálásáról és további fenntartásáról.

(2) **[Az]**A régészeti lelőhelyek állapotváltozással járó felmérési, vizsgálati, kutatási munkák elvégzését követően a terepet helyre kell állítani, kivéve megelőző feltárás esetén, vagy ha a kutatást a régészeti emlék bemutatása követi.

(3) **[A]**Az örökségvédelmi hatóság az (1) és (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően is rendelkezhet.

(4) A régészeti emlékek kezeléséről – a feltárás eredményének, a terület adottságainak, a földmunkával járó, tervezett beruházás műszaki tartalmának ismeretében – **[külön jogszabály] az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet rendelkezik.**

#### Régészeti leletek elsődleges feldolgozása

##### 27/A. §

(1) A régészeti **[feltárás] terepmunka** dokumentálását és az előkerült régészeti leletek elsődleges feldolgozását a feltárást végző intézménynek jogszabályban meghatározottak szerint kell elvégeznie.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesítését és annak megfelelőségét **[a] az örökségvédelmi** hatóság jogszabályban meghatározottak szerint ellenőrzi.

(3) Ha a **[feltáró] régészeti terepmunkát elvégző intézmény [a feltárási] az engedélyköteles régészeti terepmunka** dokumentáció benyújtására és az elsődleges leletfeldolgozásra irányuló kötelezettségének jogszabályban meghatározott határidőig nem tesz eleget, **[a] az örökségvédelmi** hatóság örökségvédelmi bírsággal sújtja, valamint kötelezettségének teljesítéséig további feltárási engedélyt nem kaphat, feltárást nem végezhet, feltárásban nem működhet közre.

(4)

##### 27/B. §

(1) A régészeti **[feltárás] terepmunka** során előkerült leletek ideiglenes elhelyezéséről (őrzéséről, állagmegóvásáról), azok végleges befogadásáig a **[feltárást] régészeti terepmunkát** végző intézmény köteles gondoskodni.

(2) A régészeti **[feltárás] terepmunka** során előkerült leletek végleges befogadásáról

a) a területi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum gondoskodik, ha a **[feltárás] régészeti terepmunka** csak annak gyűjtőterületére terjed ki,

b) a vármegyei hatókörű városi múzeum gondoskodik, ha a feltárással érintett területen nincs területi múzeum, vagy a feltárással érintett terület túlnyúlik annak gyűjtőterületén,

c) **[az MNM KK gondoskodik, ha az [a]–b) pont szerint a gyűjtőterületén érintett múzeum nem tudja biztosítani a leletanyag végleges befogadását.] Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ gondoskodik, ha**

ca) az a) és b) pont szerint a gyűjtőterületén érintett múzeum nem tudja biztosítani a leletanyag végleges befogadását,

cb) a terepmunkát a 20. § (6) bekezdés e)–h) pontja szerinti, egyéb terepmunkára jogosult intézmény végezte és a terepmunkával érintett területen gyűjtőkörrel rendelkező múzeum a terepmunkát végző intézmény megkeresésétől számított 8 napon belül nem nyilatkozik a leletbefogadásról a terepmunkát végző intézmény felé,

cc) a feltárást a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ végezte, kivéve, ha ettől eltérő megállapodást köt a terepmunkával érintett területen gyűjtőterülettel rendelkező múzeummal.

(3) **[Az MNM KK által végzett tervásatás esetén] A befogadó múzeumot illeti meg a végleges leletbefogadás költségeinek megfelelő összeg, amely a [leletanyag végleges befogadására az MNM KK jogosult] befogadott leletek mennyiségével arányos egyszeri költségek, különösen a gyűjteményi alapteltárba vétele és a raktárkapacitás bővítésének fedezetére szolgál.**

(4) [A befogadó múzeumot illeti meg]Ha a régészeti terepmunkát nem a [végleges leletbefogadás költségeinek megfelelő összeg, amely]befogadó múzeum végzi, a végleges leletbefogadás költségeiről a [befogadott leletek mennyiségével arányos egyszeri költségek, különösen a gyűjteményi alapleltárba vétele és a raktárkapacitás bővítésének fedezetére szolgál]feltáró intézmény és a befogadó múzeum az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben meghatározottak szerint megállapodást köt.

(5) [Ha a feltárást nem a befogadó múzeum végzi, a]Előzetes régészeti dokumentáció keretében végzett régészeti terepmunka esetén előkerült leletanyag végleges [leletbefogadás költségeiről]befogadásáért legfeljebb a [feltáró intézmény és a befogadó múzeum a kultúráért felelős miniszter e törvény felhatalmazása alapján kiadott, az elsődleges leletfeldolgozás és]feltárás régészeti költségének 10%-áig terjedő összeg illeti meg a [leletanyag végleges befogadásának szabályaira vonatkozó rendeletében meghatározottak szerint megállapodást köt]befogadó múzeumot e kötelezettsége teljesítésekor.

[(6) Előzetes régészeti dokumentáció keretében végzett régészeti feltárás esetén előkerült leletanyag végleges befogadásáért legfeljebb a feltárás régészeti költségének 10%-áig terjedő összeg illeti meg a befogadó múzeumot e kötelezettsége teljesítésekor.]

## 2. Fejezet

### 28. §

A hadtörténeti örökség védelme kiterjed a hadtörténeti örökség elemeinek felderítésére, tudományos elemzésére, összegyűjtésére, nyilvántartására és megőrzésére.

### [28/A. § ]

### 29. §

(1) A Magyarország határain belül a földben, a föld felszínén, a vizek medrében vagy máshol megtalálható és előkerülő hadtörténeti örökség ingó eleme állami tulajdon, és e törvény erejénél fogva védelem alatt áll.

(2) A hadtörténeti örökség ingó eleme nem értékesíthető.

### 30. §

(1) A hadtörténeti örökség ingatlan elemei – a fenntartható használat elvének figyelembevételével – csak olyan mértékben hasznosíthatók, hogy azok állománya ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseikben állapotromlás ne következzen be.

(2) A hadtörténeti örökség ingatlan elemeire vonatkozóan megelőző régészeti feltáráson vagy a hadtörténeti örökség terepi kutatásán kívüli, váratlan előkerülése esetén a közvetlenül érintett elemek szakszerű dokumentálására irányuló azonnali beavatkozás szükséges. A hadtörténeti és régészeti örökség nyilvántartását vezető hatóság, az örökségvédelmi hatóság és tudományos intézmények útján gondoskodni kell az engedély nélküli ásatásokra vonatkozó – személyes adatot nem tartalmazó – adatok összegyűjtéséről.

### 31. §

(1) A hadtörténeti örökség előkerült ingatlan elemeit a nyilvántartást vezető hatóság részére kell jelenteni és a nyilvántartást vezető hatóságnak személyes adatot nem tartalmazó nyilvántartásba kell venni.

(2) A hadtörténeti örökség ingatlan elemei e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

### 32. §

A nyilvántartást vezető hatóság vezeti a hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek, a hadtörténeti örökséget érintő terepi kutatási engedélyeknek és az elvégzett kutatások dokumentációinak nyilvántartását.

### [32/A. §

### 32/B. § ]

### 33. §

(1) A 32. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartás a védettség fennállására vonatkozó adatok tekintetében közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül, mely tanúsítja a védettség létrejöttének, fennállásának vagy megszüntetésének tényét. A hadtörténeti örökség védelmének biztosítása céljából a nyilvántartást vezető hatóság a nyilvántartás egyes adataihoz való hozzáférést – a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel – jogszabály alapján korlátozhatja.

(2) A hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek tekintetében a védettség tényére vonatkozó adatokhoz való hozzáférés nem korlátozható. A védettség tényére vonatkozó adatot nyilvánosan elérhető elektronikus felületen hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A nyilvántartást vezető hatóság a hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek tekintetében védettség tényére vonatkozó adatok átadásához a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló törvény szerinti automatikus információelérési felületet biztosít az építésügyi hatóságnak.

(4) A nyilvántartás a hadtörténeti örökség ingatlan elemeinek azonosításához szükséges adatokat és tényeket tartalmazza.

(5) A nyilvántartást vezető hatóság a nyilvántartással kapcsolatos adatfeldolgozási feladatok ellátásával csak államigazgatási szervet vagy kizárólagos állami tulajdonú gazdálkodó szervezetet bízhat meg.

### 34. §

(1) A hadtörténeti örökség elemeinek hadtörténeti kutatása feltárási engedély, illetve bejelentés köteles tevékenység, amelynél a kutatás jellegétől függően a 35. §-ban foglaltakat kell alkalmazni.

(2) A hadtörténeti örökség terepi kutatására jogosult

- a) a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum,
- b) a Nemzeti Közszerológiai Egyetem,
- c) a Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ,
- d) a Budapesti Történeti Múzeum,
- e) a vármegyei hatókörű városi múzeum,
- f) a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező területi múzeum,

- g) a régészet szakon mesterképzés folytatására jogosult felsőoktatási intézmény,
- h) a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont,
- i) a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv,
- j) a Magyarságkutató Intézet.

(3) A jogszabályi rendelkezések vagy a hadtörténeti örökség terepi kutatási engedélyében foglalt előírások megszegése esetén az örökségvédelmi hatóság – az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározottak szerint – a hadtörténeti örökség terepi kutatását leállítja vagy a kutatásra vonatkozó engedélyt visszavonja, és a jogszabályban meghatározott örökségvédelmi közigazgatási bírság kiszabásáról rendelkezik.

### 35. §

(1) Amennyiben a hadtörténeti örökség terepi kutatása során hősi temetési hely kerül elő, abban az esetben a terepmunkát le kell állítani és ezzel egyidejűleg a kutatás vezetőjének tájékoztatni kell a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumot. A továbbiakban a mentő feltárással kapcsolatos 24. § (2) bekezdés c) pontjában, valamint 24. § (3) és (5) bekezdésében foglaltak alkalmazandók.

(2) A hadtörténeti örökség terepi kutatását végző intézmény köteles biztosítani az előkerült a hadtörténeti örökség elemeinek őrzését. A hadtörténeti örökség terepi kutatása befejezésével egyidejűleg gondoskodni kell a hadtörténeti örökség feltárt elemeinek megfelelő védelméről, állapotának stabilizálásáról és további fenntartásáról.

(3) A hadtörténeti örökség terepi kutatását végző intézmény köteles gondoskodni a hadtörténeti örökség kutatása során előkerült ingó elemek ideiglenes elhelyezéséről, őrzéséről és állagmegóvásáról a végleges befogadásukig.

(4) Az (1)-(3) bekezdésben foglaltak megfelelően irányadóak abban az esetben is, ha a hősi temetési hely vagy hadtörténeti örökségi elem régészeti terepmunka során kerül elő.

### [35/A. §]

### 36. §

(1) A hadtörténeti örökség elemeinek állapotváltozásával járó felmérési, vizsgálati, kutatási tevékenységek elvégzését követően a terepen az eredeti állapotot helyre kell állítani, kivéve, ha az ingatlan területén a kutatást követően az örökségi elem bemutatására kerül sor.

(2) A hadtörténeti örökség terepi kutatását végző intézménynek jogszabályban meghatározottak szerint kell elvégeznie a hadtörténeti örökség terepi kutatásának dokumentálását és az előkerült ingó elemeinek elsődleges feldolgozását.

(3) Az örökségvédelmi hatóság jogszabályban meghatározottak szerint ellenőrzi az (1) és (2) bekezdésben foglalt kötelezettség megfelelő teljesítését.

(4) Ha az engedélyköteles hadtörténeti örökség terepi kutatást végző intézmény a dokumentáció benyújtására és az elsődleges leletfeldolgozásra irányuló kötelezettségének jogszabályban meghatározott határidőig nem tesz eleget, az örökségvédelmi hatóság örökségvédelmi bírsággal sújtja, valamint kötelezettségének teljesítéséig nem kaphat engedélyt további hadtörténeti örökség terepi kutatásokra, kutatási tevékenységet sem vezetőként, sem közreműködőként nem végezhet.

### 37. §

(1) Hadtörténeti örökség terepi kutatása, illetve földmunkálatok, vagy folyó és állóvizekhez kapcsolódó munkálatok során előkerült hadtörténeti örökség – robbanótestnek, lőfegyvernek vagy lőszernek nem minősülő – ingó elemeit, amennyiben az a lelet fizikai állapotromlásával nem jár, múzeumi közgyűjteményben kell elhelyezni.

(2) A hadtörténeti örökség terepi kutatása során előkerült hadtörténeti örökség ingó elemeinek vonatkozásában a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum mint országos gyűjtőkörrel rendelkező múzeum tárgykiválasztási joggal rendelkezik.

(3) A hadtörténeti örökség terepi kutatása során előkerült ingó elemek végleges közgyűjteményi befogadásáról a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum gondoskodik, amennyiben élt tárgykiválasztási jogával, ennek hiányában

a) a területi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum gondoskodik, ha a hadtörténeti örökség terepi kutatása csak annak gyűjtőterületére terjed ki,

b) a vármegyei hatókörű városi múzeum gondoskodik, ha a hadtörténeti örökség terepi kutatásával érintett területen nincs területi múzeum, vagy a hadtörténeti örökség terepi kutatásával érintett terület túlnyúlik annak gyűjtőterületén,

c) a Magyar Nemzeti Múzeum gondoskodik, ha az a) vagy b) pont szerinti múzeum nem tudja biztosítani a hadtörténeti örökség ingó elemének végleges befogadását.

(4) Az (1)-(3) bekezdésben foglaltak megfelelően irányadóak a régészeti terepmunka során előkerült hadtörténeti örökségi elemek vonatkozásában is.

#### 38. §

A befogadó múzeumot illeti meg a hadtörténeti örökségi ingó elem végleges tárgybefogadási költségeinek megfelelő összeg, amely a befogadott tárgyak mennyiségével arányos egyszeri költségek, különösen a gyűjteményi alapleltárba vétel és a raktárkapacitás bővítésének fedezetére szolgál.

#### [39. §

#### 40. §

#### 40/A. §

#### 41. §

#### 42. §

#### 43. §

#### 44. §

#### 45. § ]

### 3. Fejezet

## A KULTURÁLIS JAVAK VÉDELMERE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

### Általános védelem

#### 46. §

(1) E törvény alapján védettnek minősülnek a muzeális intézményekben, a levéltárakban, a közgyűjteményként működő kép- és hangarchívumokban, valamint a könyvtárakban muzeális dokumentumként a (2) bekezdésben meghatározott módon nyilvántartott kulturális javak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti védelem

- a) muzeális intézmény esetében az alapleltárban nyilvántartott kulturális javakat,
- b) könyvtár esetében az állomány-nyilvántartásban rögzített muzeális dokumentumot,
- c) levéltár esetében a levéltári anyagról vezetett törzskönyvben nyilvántartott állományt, továbbá az Ltv. 7/C. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartásban szereplő köziratot,
- d) a közgyűjteményként működő kép- és hangarchívum esetében a közgyűjtemény nyilvántartásában rögzített kulturális javakat

illeti meg.

#### 46/A. §

A kulturális javak védetté nyilvánítása

#### 47. §

(1) A kulturális örökség – a 46. § hatálya alá nem tartozó – pótolhatatlan és kiemelkedő jelentőségű javait, gyűjteményeit, azok megőrzése érdekében a hatóság védetté nyilvánítja.

(2) Nem lehet védetté nyilvánítani

- a) az alkotójuk tulajdonában lévő,
- b) az országba visszaviteli kötelezettséggel behozott,
- c) az Ltv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott, valamint
- d) a magyar kultúrtörténeti vonatkozással nem rendelkező, a tulajdonos (birtokos) által bizonyítottan 50 évnél nem régebben az ország területére került

kulturális javakat.

#### 48. §

(1) A kulturális javak védetté nyilvánítására irányuló eljárás hivatalból indul.

(2) Az eljárás alá vont kulturális javak e törvény erejénél fogva ideiglenesen védettek, rájuk a védetté nyilvánított kulturális javakra vonatkozó előírásokat kell alkalmazni. Az ideiglenes védettség az eljárás végleges befejezéséig áll fenn.

#### 49. §

Védetté nyilvánított kulturális javak védettségének megszüntetése

#### 50. §

(1) A hatóság a kulturális javak védettségét megszünteti, ha

- a) a védetté nyilvánítás indokai nem állnak fenn,
- b) a védett gyűjteményből vagy tárgye gyűttesből kikerült tárgy egyedi jelentősége a védettség fenntartását nem indokolja, vagy
- c) a tárgy megsemmisült.

(2) A hatóság a kulturális javak védettségét megszüntetheti, ha a tárgy végleges külföldre történő kivitelét nemzeti kulturális érdek indokolja. A védettség megszüntetése tekintetében nemzeti kulturális érdeknek minősül, ha a tárgy végleges külföldre történő kivitele közérdekből történik, és a széles körű bemutatást, valamint hozzáférést biztosítja.

A védetté nyilvánított kulturális javakkal kapcsolatos különleges előírások

#### 51. §

(1) Védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonjogát átruházni csak írásbeli szerződés alapján lehet.

(2) Védetté nyilvánított gyűjteményhez tartozó tárgy vagy védetté nyilvánított tárgyegyüttes bármely darabjának elidegenítéséhez vagy őrzési helyének 90 napot meghaladó megváltoztatásához a hatóság előzetes hozzájárulása szükséges.

(3) Védetté nyilvánított kulturális javak feletti rendelkezési jog bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárás során elrendelt korlátozásáról a bíróság vagy a közigazgatási hatóság a hatóságot értesíti. A tárgy tulajdonjogát érintő egyéb körülményekről a hatóságot értesíteni kell.

(4) A védetté nyilvánított kulturális javak jogtalan eltulajdonítása vagy eltűnése esetén a tárgy tulajdonosa, kezelője vagy birtokosa haladéktalanul köteles bejelenteni az eltulajdonítást vagy eltűnést a hatóságnak.

#### 52. §

(1) A védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosa (birtokosa) köteles a javakat épségben fenntartani, őrzésükről, szakszerű kezelésükről és megóvásukról gondoskodni.

(2) A védetté nyilvánított kulturális javakat és a védetté nyilvánító határozatban foglaltak betartását a hatóság a helyszíni ellenőrzés keretében jogosult ellenőrizni.

(3) A védetté nyilvánított kulturális javakkal kapcsolatos – a [49]73. § [b), c](1) bekezdés b)-d) pontjában meghatározott – adatokban bekövetkezett változásokat a tulajdonos (birtokos) haladéktalanul, de legkésőbb a tudomására jutástól számított 8 napon belül köteles bejelenteni a hatóságnak.

(3a) A (3) bekezdés szerinti bejelentés azon adatok tekintetében, amelyeket más nyilvántartás közhitelesen tartalmaz, úgy is teljesíthető, hogy az adatváltozásról a közhiteles nyilvántartást vezető szerv – ha ezt tőle a tulajdonos (birtokos) kéri – a (3) bekezdés szerinti határidőben értesíti a hatóságot.

(4) A kereskedelmi forgalomban – így különösen árverésen – történő tulajdonátruházás céljából átadott, védetté nyilvánított kulturális javak esetén a (3) bekezdés szerinti bejelentésre a kereskedő köteles. Ez a rendelkezés irányadó abban az esetben is, ha a védettség ténye később jut a kereskedő tudomására.

(5) A bejelentésre kötelezett tulajdonos (birtokos) a személyazonosító adatait és a lakcímét az ezt igazoló hatósági igazolvány alapján közli a hatósággal, vagy kereskedelmi forgalomban értékesítés céljából történő átadás esetén a kereskedővel.

#### 53. §

A védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosait kötelezettségeikre tekintettel a külön jogszabályban meghatározott támogatások és kedvezmények illetik meg.

#### Eltűnt kulturális javak felkutatása

##### 53/A. §

(1) Ha a hatóság hatósági ellenőrzés vagy az 52. § (2) bekezdése alapján lefolytatott ellenőrzése során, vagy bejelentés alapján megállapítja, hogy a kulturális javak körébe tartozó tárgy őrzési helye ismeretlen (a továbbiakban: eltűnt kulturális javak), az őrzési hely megállapítása érdekében elrendeli annak körözését.

(2) A hatóság a körözési eljárás eredményeként megtalált eltűnt kulturális javak őrzési helyét a 73. § szerinti nyilvántartásba veszi.

(3) Ha a körözés elrendelésének oka megszűnt, a hatóság a körözést visszavonja.

##### 53/B. §

(1) Az e törvény 71. § (2) bekezdése c) pontja szerinti nyilvántartásba bejegyzett kulturális javak előkerülése esetén a hatóság megvizsgálja a nyilvántartásból történő törlés indokoltságát.

(2) Kétség esetén a tárgy birtokosa köteles bizonyítani a birtoklás jogszerűségét és azt, hogy a tárgy birtokba vétele vagy tulajdonjogának a megszerzése során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, különös tekintettel a jogellenesen kivitt kulturális javak visszaszolgáltatásáról szóló 2001. évi LXXX. törvény 3. § (3) bekezdésében foglalt szempontokra.

(3) Amennyiben a tárgy visszaadása iránt igényt terjesztenek elő, és az igényt igazolják, a birtokos köteles a tárgyat az igénybejelentő részére visszaadni.

(4) Amennyiben a birtokos bizonyítja, hogy a (2) bekezdésben foglaltak szerint járt el, a visszaadáskor az igénybejelentőtől méltányos és ésszerű kártalanítás illeti meg.

(5) Kulturális javak kereskedelmi forgalomban – így különösen árverésen – történő átruházása esetén a (2) bekezdés szerinti eljárásra a kereskedő köteles, ezért a vevő részéről a (2) bekezdésben foglaltakat teljesülnnek kell tekinteni.

(6) A tárgy visszaadásának elrendelése iránti keresetet bírósághoz kell benyújtani, a bíróság dönt a visszaadás elrendeléséről és a kártalanításról.

#### A kulturális javak külföldre történő kivitele

##### 54. §

(1) A kulturális javakat – ha az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa másképp nem rendelkezik – az e törvényben meghatározottak szerint lehet az ország területéről kivinni.

(2) A kulturális javak kivitelére vonatkozó eljárás részletes szabályait külön jogszabály határozza meg.

#### Védett kulturális javak kivitele

## 55. §

(1) A védetté nyilvánított vagy az e törvény alapján védett kulturális javak a hatóság ideiglenes kiviteli engedélyével – visszahozatali kötelezettség mellett – vihetők ki az országból.

(2) Az ideiglenes kiviteli engedély iránti kérelem előterjesztésére a tárgy tulajdonosa vagy vagyonkezelője jogosult.

(3) A hatóság az ideiglenes kiviteli engedély iránti kérelmet elutasítja, ha

- a) a kivitel veszélyezteti a kulturális **[érdekeket]**közérdeket vagy a tárgy biztonságát;
- b) a kivittel érintett tárgyra nem vonatkozik állami garanciavállalás, biztosítási szerződés vagy ezeknek megfelelő egyéb kötelezettségvállalás;
- c) külön jogszabályban meghatározott tárgyak esetén a kultúráért felelős miniszter a külföldi kölcsönzéshez nem adja hozzájárulását.

(4) Az ideiglenes kiviteli engedély határozott időre, legfeljebb a kivittel érintett tárgyra vonatkozó állami garancia, biztosítási szerződés vagy ezeknek megfelelő egyéb kötelezettségvállalás időtartamára adható.

(4a) A tulajdonos különös méltánylást érdemlő személyes körülményére tekintettel az Európai Unió területére történő kiszállítás esetén – a (1)-(3) bekezdésben foglalt feltételek teljesülése esetén – az ideiglenes kivitel a kivittel érintett tárgyra vonatkozó állami garancia, biztosítási szerződés vagy ezeknek megfelelő egyéb kötelezettségvállalás időtartamára, de legfeljebb három évig terjedő határozott időre engedélyezhető, amely kérelemre ugyanezen feltételek mellett további egy alkalommal három évig terjedő időtartamra meghosszabbítható.

(4b) A kiviteli engedély iránti eljárásban különös méltánylást érdemlő körülménynek minősül, ha

- a) a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti külföldi illetőségű magánszemély öröklés útján védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosává válik, vagy
- b) a védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosa életvitelszerű tartózkodásra szolgáló külföldi lakóhelyén kívánja ideiglenesen őrizni a tárgyat.

(5) Az e törvény alapján védett kulturális javakra vonatkozó, az Európai Unió tagállamaiba történő kivitele esetén a kulturális javak kiviteléről szóló 116/2009/EK rendelet céljából a Bizottság 1081/2012/EU végrehajtási rendelete 13. cikke alapján kiállított általános nyílt engedély az (1) bekezdésben meghatározott ideiglenes kiviteli engedélynek minősül.

Nem védett kulturális javak kivitele

## 56. §

(1) Az 1. melléklet szerinti kulturális javak – a 47. § (2) bekezdése hatálya alá tartozó tárgyak kivételével – a hatóság engedélye alapján, műtárgykísérő igazolással vihetők ki az országból.

(2) A hatóság a kivitel jogszerűségéről az engedélyező határozattal egyidejűleg – átruházható – műtárgykísérő igazolást állít ki, amely tartalmazza a **[műtárgy]**tárgy azonosításához szükséges adatokat.

(3) A kiviteli engedély, illetve a műtárgykísérő igazolás legfeljebb tíz évig terjedő határozott időre szólhat.

- (4) A hatóság a kiviteli engedélykérelmet elutasítja, vagy a kiviteli engedélyt visszavonja és a műtárgykísérő igazolást érvénytelenné nyilvánítja, ha a tárgy
- a) lopott,
  - b) védett gyűjteményből vagy tárgye gyűjtésből jogellenesen került ki,
  - c) jogellenesen került Magyarországra.

(5) A kiviteli engedélyezés tekintetében jogellenesen Magyarországra került tárgynak minősül különösen, ha a tárgynak a származási országból a jogszabályok megsértésével történt a kivitele, ideértve a jogszerű ideiglenes kivitelre vonatkozó feltételek megszegéséből adódó jogsértést, illetve a kivitel lejártát követően vissza nem vitt javak esetét is.

#### 57. §

(1) Az 55. és 56. § hatálya alá nem tartozó kulturális javak a hatóság engedélye nélkül vihetők ki az országból.

(2)

A kulturális javak behozatalára vonatkozó korlátozás

#### 58. §

Tilos azon kulturális javaknak az országba történő behozatala, bejuttatása, amelyeket származási országukból a szükséges kiviteli engedélyek nélkül, vagy a kiviteli engedély kereteit túllépve juttattak külföldre.

#### [Nemzeti érdekű nyilvános gyűjtemény]

#### 59. §

**[(1) A hatóság a tulajdonos vagy a tárgyak kezelésére jogosult kérelmére nemzeti érdekű nyilvános gyűjteményként nyilvántartásba veszi azt a kiemelkedő tudományos vagy kulturális jelentőségű gyűjteményt vagy tárgye gyűjtést, amely egyértelmű azonosításra alkalmas képi és leíró nyilvántartással rendelkezik, és legalább egy eleme védetté nyilvánított.]**

**(2) A nemzeti érdekű nyilvános gyűjtemény kutatói és látogatói hozzáférését évente legalább 24 napon, naponként legalább négy órában biztosítani kell.**

**(3) A hatóság a tulajdonos vagy a tárgyak kezelésére jogosult kérelmére, vagy ha a nemzeti érdekű nyilvános gyűjtemény már nem felel meg az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek, hivatalból törli azt nyilvántartásából.]**

#### [Közérdekű kulturális érték]

#### 60. §

**[(1) A hatóság a tulajdonos vagy a tárgyak kezelésére jogosult kérelmére közérdekű kulturális értéként nyilvántartásba veszi azokat a tárgyakat, amelyek**

- a) rendelkeznek azonosításra alkalmas nyilvántartással, és**
- b) a nyilvánosság számára – a tulajdonos (rendelkezésre jogosult) által meghatározott módon – legalább évi 12 napon, legalább naponként 4 órán keresztül hozzáférhetőek.**

**(2) A hatóság a tulajdonos vagy a tárgyak kezelésére jogosult kérelmére, vagy ha a közérdekű kulturális érték már nem felel meg az (1) bekezdésben meghatározott feltételeknek, hivatalból törli azt a nyilvántartásából.]**

#### 61. §

A kulturális javak feldolgozására vonatkozó korlátozás

#### 61/A. §

Kulturális javakat fémkereskedő fémkereskedelmi tevékenység céljából kizárólag a hatóságnak az átvett tárgyakat egyedileg megjelölő engedélyével vehet át.

#### 4. Fejezet

#### 61/B. §

#### 61/C. §

#### 61/D. §

#### 61/E. §

#### 61/F. §

#### 61/G. §

#### 61/H. §

#### 5. Fejezet

#### 61/I. §

#### 61/J. §

#### 61/K. §

#### 61/L. §

#### 61/M. §

#### 61/N. §

#### 6. Fejezet

### EURÓPAI ÖRÖKSÉG DÍJ

#### 61/O. §

Az Európai Örökség cím elnyerésére pályázó helyszíneknek az Európai Örökség címre vonatkozó európai uniós fellépés létrehozásáról szóló, 2011. november 16-i 1194/2011/EU európai parlamenti

és tanácsi határozatban meghatározott célkitűzésekre és kritériumokra figyelemmel történő nemzeti szintű előzetes kiválasztásáról a miniszter gondoskodik.

### III. RÉSZ

#### A HATÓSÁG FELADATAI

##### 62. §

[A]Az örökségvédelmi hatóság feladata a kulturális örökség elemei megőrzésének, fenntartható használatának elősegítése és támogatása. Ennek érdekében ellátja:

- a) az e törvényben és a kormányrendeletben meghatározott örökségvédelmi hatósági feladatokat;
- b) a régészeti felügyeleti és [műtárgyfelügyeleti]a kulturális javak felügyeletére vonatkozó feladatokat;
- c) az e törvényben meghatározott tudományos feladatok elvégzésében történő közreműködést; valamint
- d) egyéb, hatáskörébe utalt feladatokat.

##### 62/A. §

(1) A kulturális örökségvédelmet érintő hatósági eljárásban az örökségvédelmi szempontok érvényesülését szakhatósági eljárás keretében vagy szakkérdésként kell vizsgálni.

(2) [A]Az örökségvédelmi hatóság a tervezett tevékenység vagy beavatkozás elvégzéséhez nem járulhat hozzá, ha a tervezett beavatkozás a védett kulturális örökségi elemet veszélyezteti.

(3) Új lakóépület építése esetén az építésügyi hatóság egyszerű bejelentés tudomásulvételéről szóló értesítése alapján az örökségvédelmi szempontok érvényesülése érdekében az örökségvédelmi hatóság hivatalból vizsgálja az építési tevékenység kapcsán az örökségvédelmi előírásoknak való megfelelést.

##### 63. §

(1) A régészeti lelőhelyeken végzett építési tevékenységek esetén az örökségvédelmi hatóság jogszabályban meghatározott esetekben és módon örökségvédelmi hatósági engedélyezési és kötelezési eljárást folytat le, ellenőrzést végez.

(2) Az örökségvédelmi hatóság és a kulturális javak hatósága engedélyezi vagy tudomásul veszi a más hatósági engedélyhez nem kötött – jogszabályban meghatározott – tevékenységeket.

(2a) Az örökségvédelmi hatóság és a kulturális javak hatósága az örökségvédelmi felügyelet keretében

- a) figyelemmel kíséri a kulturális örökség elemei állapotát, megfelelő használatát,
- b) a fenntartható, integrált szemléletű védelmet elősegítő tevékenységet végez,
- c) elősegíti az örökségvédelem érdekeit érintő szakmai és társadalmi együttműködést, valamint
- d) a természetvédelmi őrszolgálat közreműködésével gondoskodik a régészeti örökség védelmével kapcsolatos feladatokról jogszabály rendelkezése szerint.

**[(3) A hatóság engedélyezi vagy tudomásul veszi az építésügyi hatósági vagy más hatósági engedélyhez nem kötött – jogszabályban meghatározott – tevékenységeket.]**

(4)

(4a)

**[(5) Az örökségvédelmi hatóság és kulturális javak hatósága felügyelet keretében**

- a) figyelemmel kíséri a kulturális örökség elemei állapotát, valamint megfelelő használatát;**
- b) a fenntartható, integrált szemléletű védelmet elősegítő tevékenységet végez;**
- c) elősegíti az örökségvédelem érdekeit érintő szakmai és társadalmi együttműködést;**
- d) a természetvédelmi őrszolgálat közreműködésével gondoskodik a régészeti örökség védelmével kapcsolatos feladatokról;**
- e) ]**

(6)

#### 64. §

**A [hatóság] kulturális javak hatósága**

- a) ellátja a Magyarország területén jogellenesen eltulajdonított, valamint a Magyarországról jogtalanul kivitt vagy ilyen módon behozott kulturális javak visszakövetelésével, továbbá visszaadásával kapcsolatos **[teendőket;] hatósági feladatokat,**
- b) részt vesz a jogtalanul eltulajdonított kulturális javak nemzetközi információcseréjében, és ellátja az ezzel kapcsolatos feladatokat[;], valamint
- c) ellátja a kulturális javak felügyeletére vonatkozó feladatokat.
- d)
- e)
- f)

#### 64/A. §

A miniszter vita esetén dönt arról, hogy valamely tárgy, létesítmény vagy jelenség a kulturális örökség körébe tartozik-e.

#### 64/B. §

Előzetes tájékoztatás, a hatóság jogszerű hallgatása

#### 65. §

(1) **[A] Az örökségvédelmi** hatóság a hatósági engedélyéhez kötött tevékenységek esetén – kérelemre – köteles a kérelmező által megjelölt munkák vagy tevékenységek engedélyezésével kapcsolatos feltételekről és eljárási szabályokról tájékoztatást adni.

(2) Ha az előzetes tájékoztatás alapjául szolgáló körülmények és jogszabályok lényegesen nem változtak, az egy éven belül induló engedélyezési eljárás során **[a] az örökségvédelmi** hatóság a tájékoztatáshoz kötve van.

(3) **[A] Az örökségvédelmi** hatóság a hatósági engedélyhez kötött, kormányrendeletben meghatározott tevékenységek esetén a tevékenység elvégzéséhez jogszerű hallgatással is hozzájárulhat.

#### 66. §

(1) A védett kulturális örökségi elemmel összefüggő tevékenységek vonatkozásában **[a]az örökségvédelmi hatóság:**

- a) az örökségvédelem szabályainak megsértése esetén a **[nyilvántartott]** régészeti lelőhelyek, a hadtörténeti örökség ingatlan elemei és védetté nyilvánított kulturális javak vonatkozásában elrendelheti a beavatkozást megelőző állapot helyreállítását, valamint a fenntartható használatra vonatkozó kötelezettség teljesítését, a méltatlan használat megszüntetését,
- b) **[nyilvántartott]**a régészeti lelőhelyek, a hadtörténeti örökség ingatlan elemei és védetté nyilvánított kulturális javak károsítása, veszélyeztetése esetén jogosult a tevékenységet leállítani, és az ilyen magatartás tanúsítóját e tevékenység abbahagyására kötelezni,
- c)
- d)
- e)

(2) Az örökségvédelmi hatóság és kulturális javak hatósága

- a) az (1) bekezdés a)[és b)] pontjában meghatározott kötelezettségek teljesítésére **a tulajdonost, a tulajdonosi joggyakorlót, a vagyonkezelőt, a társasházat, továbbá a használót vagy az építtetőt, és a kivitelezőt,**

aa) a tulajdonost, a tulajdonosi joggyakorlót, a vagyonkezelőt, a társasházat, a használót, vagy az építtetőt és a kivitelezőt,

ab) a beavatkozást megelőző állapot helyreállítása esetében a tulajdonosi joggyakorlót, a használót, az építtetőt vagy a kivitelezőt,

ac) a fenntartható használatra vonatkozó kötelezettség teljesítés esetében a tulajdonost és a használót,

ad) a méltatlan használat megszüntetésére a tulajdonost és a használót,

- b) az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott kötelezettségek teljesítésére a tevékenység végzőjét

kötelezheti.

(2a) Amennyiben a (2) bekezdés szerinti hatósági kötelezés állami tulajdonban álló védett kulturális örökségi elemre vonatkozik, a tulajdonosi joggyakorlót kizárólag abban az esetben hívja fel a hatóság a kötelezettség teljesítésére, ha az érintett vagyonelem a tulajdonosi joggyakorló közvetlen kezelésében és használatában áll.

(3) Amennyiben a kötelezett az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti hatósági kötelezésben foglaltaknak nem tesz eleget és ezzel a védett kulturális örökség veszélybe kerül, **[a]az örökségvédelmi hatóság** örökségvédelmi bírság kiszabásáról intézkedik és

- a) a munkákat a kötelezett helyett annak költségére és felelősségére elvégeztetheti, más érdekelt, különösen tulajdonostárs erre irányuló kérelme esetén akként is, hogy a munkálatok költségének előlegezésére feljogosítja az érdekeltet;
- b) kezdeményezheti ingatlan esetében az állami tulajdonba vételt (vásárlással vagy szükség szerint kisajátítással);
- c) elrendelheti a védetté nyilvánított kulturális javak közgyűjteményben történő ideiglenes elhelyezését; vagy
- d) kezdeményezheti a vagyonkezelői szerződés felülvizsgálatát, illetve a használati jog megszüntetését.

(3a) Ha a kötelezett az (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti hatósági kötelezésben foglaltaknak nem tesz eleget, az örökségvédelmi hatóság vagy a kulturális javak hatósága a munkákat a kötelezett helyett annak költségére és felelősségére elvégeztetheti, más érdekelt, különösen tulajdonostárs erre irányuló kérelme esetén akként is, hogy a munkálatok költségének előlegezésére feljogosítja az érdekeltet.

(3b) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott kötelezettségek megszegése esetén közigazgatási szankcióként figyelmeztetés nem alkalmazható.

(4) A végleges és végrehajtható határozatban megállapított (3) bekezdés a) pontja és a (3a) bekezdés szerinti követelés biztosítékaul a Magyar Államot a védett kulturális örökségi elemen jelzálogjog, valamint annak fennállásáig terhelési tilalom illeti meg.

(5) **[A]**Az örökségvédelmi hatóság által elvégeztetett munka költsége adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül és adók módjára kell behajtani.

(6) A (4) bekezdés szerinti határozatával **[a]**az örökségvédelmi hatóság megkeresi  
a) az ingatlanügyi hatóságot a jelzálogjog és a terhelési tilalom ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése,  
b) az illetékes állami adóhatóságot – amennyiben a kötelezettség teljesítése határidőre nem történt meg – a követelés végrehajtása  
íránt.

(7) A követelés kielégítése vagy megszűnése esetén **[a]**az örökségvédelmi hatóság 15 napon belül megkeresi az ingatlanügyi hatóságot a bejegyzett jog és a bejegyzett tény törlése íránt.

(8) Abban az esetben, ha a (4) bekezdés szerinti jelzálogjogot és a terhelési tilalmat olyan ingatlanra kell bejegyezni, amelyre a 74. § (1) bekezdése szerinti jogi jelleg az ingatlan-nyilvántartásban ezt megelőzően még nem került bejegyzésre, az eljáró örökségvédelmi hatóság köteles a jogi jelleg ingatlan-nyilvántartási bejegyeztetéséről gondoskodni. A jelzálogjog és a terhelési tilalom bejegyzése csak a jogi jelleg bejegyzését követően kezdeményezhető.

## 68. §

(1) A hatóság kulturális örökségvédelmi érdekből elrendelheti:  
a) a védetté nyilvánított kulturális örökséghez tartozó javak, régészeti emlékek állagmegóvását, karbantartását, felülvizsgálatát, felújítását, helyreállítását;  
b) olyan munkálatok elvégzését, amelyek a védetté nyilvánított kulturális örökség történeti állapotának vagy korábbi történeti állapota meghatározott elemeinek feltárására, helyreállítására és bemutatására irányulnak.

(2) **[A]**Az örökségvédelmi hatóságot terheli az (1) bekezdés alapján elrendelt munkálatok örökségvédelmi többletköltsége.

## A túrési kötelezettség

## 69. §

(1) A védett kulturális **[örökség]**örökségi elem tulajdonosa, vagyongekezelője, használója túrni köteles a hatóság által elrendelt, engedélyezett vagy tudomásul vett munkálatokat, **[és]**valamint a [mentő feltárást]20. § (3) bekezdés a) pontja és (4) bekezdése szerint elvégezhető terepmunka tevékenységeket.

(2) Az elrendelt munkák csak a feltétlenül szükséges mértékben akadályozhatják tartósan a kulturális örökséghez tartozó javak rendeltetésszerű használatát.

## 70. §

A kulturális örökség állapotának megőrzése érdekében az állagvédelemhez szükséges átlagos mértéket meg nem haladó jogszerűen előírt korlátozás, tilalom vagy kötelezés kártalanítási igényt nem keletkeztet.

## Nyilvántartások

## 71. §

(1) A nyilvántartást vezető hatóság vezeti

a) a régészeti lelőhelyek,

b) a régészeti feltárási engedélyek és a feltárási dokumentációk,

c) a jogszabályban védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek,

központi, közhiteles nyilvántartását, amely tartalmazza az a)–c) pontban meghatározottakkal összefüggő adatokat.

[a) a régészeti lelőhelyek,

b) a régészeti feltárási engedélyek és a feltárási dokumentációk,

c) a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek,

d)

e) a világörökségi és a világörökségi várományos helyszínek és területek

**központi, közhiteles nyilvántartását, amely tartalmazza az a)–e) pontban meghatározottakkal összefüggő adatokat.]**

(1a) A 71. § (1) bekezdés a), c)–e) pontok szerinti nyilvántartáshoz szükséges állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis adatait, a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszernek a 71. § (1) bekezdés a), c)–e) pontok szerinti nyilvántartáshoz szükséges adattartalmú felszínborítási rétegét, a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer programszerű felújításához használt legfrissebb évjárat szerinti ortofotóit, valamint az ország 1:10000 digitális szintvonalrajzát és domborzatmodelljét (DDM-5), a földmérési és térinformatikai államigazgatási szerv térítésmentesen biztosítja.

(1b) A nyilvántartást vezető hatóság vezeti a régészeti szakértők és a régészeti feltárás vezetésére jogosultak névjegyzékét.

(1c) A nyilvántartást vezető hatóság vezeti a fémkereső műszert nem hivatásszerűen használó személyek és fémkereső műszerek adatait tartalmazó jegyzéket, amely az alábbi adatokat tartalmazza:

a) az örökségvédelmi hatóság által kiadott nem hivatásszerű használatához köthető fémkereső műszerhasználati engedély érvényességi idejét és számát,

b) a fémkereső műszer tulajdonosa engedélyének számát,

c) a fémkereső műszer alkatrészeinek gyártási számát.

(2) A kulturális javak hatósága központi nyilvántartást vezet

a) a védetté nyilvánított kulturális javakról,

b) a kiviteli engedélyekről és igazolásokról,

c) a Magyarország területén jogellenesen eltulajdonított, valamint a Magyarországról jogtalanul kivitt vagy ilyen módon behozott kulturális javakról,

- d) a jogellenesen kivitt kulturális javak visszaszolgáltatásáról szóló 2001. évi LXXX. törvény 2. § 1. pontjában meghatározott, Magyarország területéről jogtalanul kivitt vagy ilyen módon behozott kulturális javakról,
- e) a kölcsönzött kulturális javak különleges védelméről szóló tanúsítványokról,
- f) az ideiglenesen védetté nyilvánított kulturális javakról,
- [g) a nemzeti érdekű nyilvános gyűjteményekről,**
- h) a közérdekű kulturális értékekről,]**
- i) azokról a kulturális javakról, amelyek védettségét megszüntették,
- j) a védetté nyilvánításra javasolt kulturális javakról,
- k) a 64/A. § szerint a kulturális javak körébe sorolt **[kulturális ]**javakról, valamint
- l) jogszabályban meghatározott egyéb adatokról.

## 72. §

(1) A 71. § (1) **[bekezdése]**bekezdés a) és c) pontja és a (2) bekezdés a) és f) pontja szerinti nyilvántartás a védettség fennállására vonatkozó adatok tekintetében közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül, mely tanúsítja a védettség létrejöttének, fennállásának vagy megszüntetésének tényét. A kulturális örökség védelme érdekében a hatóság a nyilvántartás egyes adataihoz való hozzáférést – az (1a) bekezdésben meghatározott kivételekkel – jogszabály alapján korlátozhatja.

(1a) A 71. § (1) bekezdés a) és c) pontja esetében a védettség tényére vonatkozó adatokhoz való hozzáférés nem korlátozható. A védettség tényére vonatkozó adatot nyilvánosan elérhető elektronikus felületen hozzáférhetővé kell tenni.

(1b) A nyilvántartást vezető hatóság a 71. § (1) bekezdése szerinti védettség tényére vonatkozó adatok átadásához **[az elektronikus ügyintézés]**a digitális államról és a **[bizalmi]**digitális szolgáltatások **[általános]**nyújtásának egyes szabályairól szóló törvény szerinti automatikus információelérési felületet biztosít az építésügyi és építésfelügyeleti hatóságnak az építésfelügyeleti ellenőrzés, szabálytalan építési tevékenységgel kapcsolatos építésrendészeti eljárás lefolytatása céljából.

(2) A nyilvántartás a kulturális örökség elemeinek azonosításához szükséges adatokat és tényeket tartalmazza.

(3) A nyilvántartást vezető hatóság a nyilvántartással kapcsolatos adatfeldolgozási feladatok ellátásával csak államigazgatási szervet vagy kizárólagos állami tulajdonú gazdálkodó szervezetet bízhat meg.

**[(4) A hatósági nyilvántartásból történő adatszolgáltatásért – a kulturális javakra és a védettség tényére vonatkozó adatszolgáltatás kivételével – igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.**

**(5) A (4) bekezdés szerinti igazgatási szolgáltatási díj megfizetése alól mentességet kap a világörökségi gondnokság, valamint a nyilvántartási adatokat jogszabályban meghatározott feladatellátásához igénylő, feltárásra jogosult intézmény vagy a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv, amely ezt az adatszolgáltatás iránti kérelmében igazolja.]**

(6) A 71. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kulturális javak körébe tartozó tartozékok, alkotórészek esetében a védettség tényének ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése iránt a hatóság intézkedik.

## 73. §

(1) A védetté nyilvánított kulturális javak esetében a nyilvántartás tartalmazza:

- a) a tárgy részletes leírását, valamint az azonosítását lehetővé tévő egyéb adatokat;
- b) a tárgy tulajdonosának és birtokosának természetes személyazonosító adatait, valamint lakcímét;
- c) a tulajdonszerzés idejét és módját;
- d) a tárgy – állandó, illetve ideiglenes – őrzési helyét;
- e) a jogszabályban meghatározott egyéb adatokat.

- (2) A jogellenesen eltulajdonított kulturális javak esetében a nyilvántartás tartalmazza:
- a) a tárgy részletes leírását, valamint az azonosítását lehetővé tévő egyéb adatokat;
  - b) a tárgy tulajdonosának és birtokosának természetes személyazonosító adatait, valamint lakcímét;
  - c) a cselekmény elkövetésének az idejét és helyét;
  - d) az eljáró szerv nevét és ügyszámát.

#### 74. §

(1) A 11. § szerinti nyilvántartott régészeti lelőhely, a 15. §-ban meghatározott egyedi jogszabályban védett régészeti lelőhelyé, régészeti védőövezetté nyilvánítás **[adatát]tényét, mint jogi jelleget** az ingatlan-nyilvántartásban be kell jegyezni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott jogi jelleg bejegyzése iránt az ezt megállapító végleges döntésével a nyilvántartást vezető hatóság megkeresi az ingatlanügyi hatóságot.

(3) A bejegyzés elmaradása a védettség fennállásának tényét nem érinti.

(4) Ha az (1) bekezdés szerinti védettség feltétele már nem áll fenn, a nyilvántartást vezető hatóság végleges döntésével megkeresi az ingatlanügyi hatóságot a jogi jelleg ingatlan-nyilvántartásból történő törlése céljából.

#### 74/A. §

#### 74/B. §

#### 74/C. §

(1) Ha a településrendezési tervvel érintett ingatlan a hatályos településrendezési tervben megállapítottakhoz képest utóbb védetté válik, vagy a védettsége megszűnik, úgy a védettség keletkezésétől vagy a védettség megszűnésétől számított 6 hónapon belül a helyi építési szabályzatban a 71. § (1) bekezdése szerinti központi, közhiteles nyilvántartás tartalmának megfelelő változtatásokat át kell vezetni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott változás átvezetése iránt az ezt megállapító végleges határozatával vagy végzéssel a nyilvántartást vezető hatóság megkeresi az illetékes települési önkormányzatot.

#### A hatósági eljárások szabályai

#### 75. §

Az ügyintézési határidő kulturális javak védetté nyilvánítása vagy védettségének megszüntetése iránti eljárásban száz nap.

## 75/A. §

[(1)] Ha jogszabály [az]a régészeti örökségvédelemmel kapcsolatos szakkérdésben szakértő igénybevételét írja elő, szakértőként kizárólag az a személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak annak a szakértőnek az igénybevételéhez fűződnek, aki büntetlen előéletű, nem áll az örökségvédelemmel kapcsolatos szakterületen végezhető tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, rendelkezik a jogszabályban meghatározott szakmai képesítéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

**[(1a) Szakértőként a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv vehető igénybe.**

(2)

(3)

(4) ]

## 75/B. §

(1) Összevont örökségvédelmi engedélyezési eljárás folytatható le a 65. § (1) bekezdése szerinti előzetes tájékoztatáson túl a kulturális örökségvédelmi követelmények előzetes meghatározása érdekében jogszabályban meghatározottak szerint.

(2) Egybefoglalt örökségvédelmi engedélyezési eljárás folytatható le egymással összefüggő, de eltérő tárgyú örökségvédelmi tevékenységek esetében jogszabályban meghatározottak szerint.

## 75/C. §

A régészeti örökség védelmével kapcsolatos örökségvédelmi hatósági eljárásokban az eljáró hatóság az eljárást elektronikus ügyintézés keretében folytatja le, az ügyfél elektronikus úton tart kapcsolatot az eljáró hatósággal.

A kulturális örökség elemeinek hozzáférhetővé tétele

## 76. §

(1) A védett kulturális örökség tulajdonosai kötelesek [a]az örökségvédelmi hatóságnak – előzetes egyeztetés alapján – lehetővé tenni az örökség egészének vagy meghatározott részének tanulmányozását, megtekintését, dokumentálását.

(2) Indokolt esetben, valamint a központi költségvetési, helyi önkormányzati, nemzetközi, vagy európai uniós forrás felhasználásával megvalósuló helyreállítás esetén a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek nagyközönség által történő látogatásának időpontjáról és módjáról a tulajdonos, [(vagy)kezelő[,] vagy használó)] és [a]az örökségvédelmi hatóság megállapodást köt. A látogatás a tulajdonost, [(vagy)kezelőt[,] vagy használót)] az ingatlan rendeltetésszerű használatában vagy méltánylást érdemlő életviszonyaiban nem zavarhatja, kárt nem okozhat.

## 77. §

(1) Régészeti parkot, illetve régészeti bemutatóhelyet csak régészeti emlékek bemutatására lehet létesíteni.

(2) A régészeti parkok és bemutatóhelyek működésére vonatkozóan a **[kulturális javak védelméről és a ]muzeális intézményekről**, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény muzeális intézményekre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

#### 78. §

[A]Az örökségvédelmi hatóság élet-, illetve vagyonbiztonság, továbbá a védett érték megóvása érdekében megtilthatja, korlátozhatja, vagy előzetes engedélyhez kötheti a látogatást, megtekintést.

#### 79. §

A védetté nyilvánított kulturális javakat hozzáférhetővé kell tenni a nyilvánosság és a tudományos kutatás számára. Ennek érdekében a **[hatóság]kulturális javak hatósága** kötelezheti a tulajdonost, hogy a védetté nyilvánított javakat kiállítás, illetve tudományos kutatás céljára közgyűjtemények számára rendelkezésre bocsássa. A tulajdonos érdekeinek figyelembevételével a kulturális javak átadásának időpontjáról, időtartamáról és feltételeiről a közgyűjtemény a tulajdonossal megállapodást köt.

#### 80. §

A kulturális örökség hozzáférhetővé tételénél törekedni kell a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének megvalósítására.

#### Az örökségvédelem pénzügyi eszközeinek felhasználása

#### 80/A. §

(1) Az örökségvédelem pénzügyi eszközei lehetnek különösen:

- a) a központi költségvetés örökségvédelmi és településkép-védelmi célokat szolgáló előirányzatai;
- b) a helyi önkormányzatok örökségvédelmi célokra fordított pénzeszközei;
- c)
- d) egyéb pénzügyi eszközök, így
  - da) adókedvezmények,
  - db) illetékkedvezmények,
  - dc) kedvezményes kamatozású felújítási hitelek,
  - dd) érdekeltség növelő támogatások.

(2) Az (1) bekezdés d) pont da), db), dc) és dd) alpontja szerinti kedvezmények mindenkori mértékéről, érvényesítésük feltételeiről és módjáról külön törvények rendelkeznek.

#### 81. §

A kulturális örökség védelmével kapcsolatos költségvetési pénzeszközöket a miniszter által felügyelt és más érintett költségvetési fejezeten belül az alábbi feladatok költségeire figyelemmel kell meghatározni:

- a) a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek állagvédelme, a mentő feltárások támogatása;
- b) a kulturális örökség védett elemei tulajdonosának, **[(]vagyonkezelőjének[,] vagy** használójának**)]** támogatása;
- c) a hatósági feladatok ellátásával kapcsolatos kötelezettségek és a hatósági intézkedések teljesítésének fedezete, valamint a hatóság által a tulajdonosok helyett elvégzett munkák költségeinek megelőlegezése;

- d) kisajátítás;
- e) állami elővásárlás;
- f) kártalanítás;
- g) a régészeti emlék vagy lelet felfedezőjének jutalmazása;
- h)
- i)
- j) az örökségvédelmi többletköltség;
- k) a határon túli magyar vonatkozású kulturális örökséggel kapcsolatos feladatok;
- l) nyilvántartási feladatok;
- m) a 21. § (1) bekezdés a) pontja alapján végzett próbafeltárások finanszírozása;
- n) örökségvédelmi érdekű tudományos kutatási feladatok ellátására és szervezésére;
- o) örökségvédelemmel kapcsolatos ismeretterjesztési és képzési feladatok ellátására;
- p) e törvényben meghatározott egyéb örökségvédelmi feladatok[, **beleértve a szabályozási tervek 39. § (2) bekezdése szerinti módosításának költségeit**].

## Örökségvédelmi bírság

### 82. §

(1) Örökségvédelmi bírsággal **[(a továbbiakban: bírság)]** kell sújtani azt a természetes vagy jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet, aki **[(vagy amely)]**

a) az e törvényben vagy más jogszabályban engedélyhez kötött tevékenységet a védetté nyilvánított vagy e törvény erejénél fogva védelem alatt álló kulturális örökségi elemen engedély vagy tudomásulvétel nélkül vagy attól eltérő módon végzi,

**[b)]**

**[c)b) [a]** védetté nyilvánított vagy e törvény erejénél fogva védelem alatt álló kulturális örökség elemeit jogellenesen megsemmisíti vagy megrongálja, **[valamint]**

**[d)c) a** védett kulturális örökségi elemet kötelezettségének elmulasztásával veszélyezteti,

**[e)d) a** hadtörténeti örökség terepi kutatását, régészeti **[feltárást]** terepmunkát feltárási jogosultság nélkül végez, vagy szakértői jogosultsággal rendelkező személy – a kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye szerint – szakszerűtlen, illetve szándékosan vagy súlyos gondatlanságból valótlan tartalmú szakvéleményt, dokumentációt készít, vagy dokumentációját nem készíti el,

**[f]e) nyilvántartott régészeti lelőhelyen [a] az örökségvédelmi hatóság engedélye vagy nyilatkozata nélkül beruházást valósít meg, az előzetes régészeti dokumentációban leírt feladatokat a beruházási terület régészeti lelőhelyen kívüli részén nem végzi el,**

f) régészeti földmunkát a hatóság által előírt régészeti megfigyelést elmulasztva végez,

g) az általa azonosított lelőhelyet nem jelenti be,

h) az építésügyi hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről szóló kormányrendelet szerinti egyszerű bejelentéshez kötött építési tevékenység során nyilvántartott lelőhelyen bejelentési kötelezettségét nem teljesíti,

**[g]i) kulturális javakon az e törvényben vagy más jogszabályban tiltott tevékenységet végez,**

**[h]i) az e törvényben vagy más jogszabályban engedélyhez kötött tevékenységet a kulturális javakon engedély nélkül vagy attól eltérő módon végzi.**

(1a) Az (1) bekezdés a)[–c)] és **[e)–h)b), valamint d)–j)** pontjában meghatározott szabályszegések miatt közigazgatási szankcióként figyelmeztetés nem alkalmazható.

(1b) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott tevékenység folytatásától történő eltiltás időtartama – a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvényben foglaltaktól eltérően – a döntés véglegessé válásától számított 5 évnél hosszabb időre nem szólhat.

(2) Bírsággal sújtható az, aki a jogszabály által előírt  
a) bejelentési kötelezettségének, **[vagy]**  
b) árverési hirdetményben a védettség tényéről szóló tájékoztatási kötelezettségének, vagy  
c) kiállítás vagy tudományos kutatás céljára történő hozzáférhetővé tételi kötelezettségének  
nem tesz eleget.

(3) A bírságot **[a]az örökségvédelmi hatóság, kulturális javak esetében a kulturális javak hatósága** szabja ki.

(4) A bírság összegének megállapításánál a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló törvényben meghatározott mérlegelési szempontok mellett a **[hatóság](3) bekezdés szerinti hatóságok** figyelembe **[veszi]veszik** a kulturális örökség elemének történeti, eszmei jelentőségét és egyediségét is.

### 83. §

A bírság kiszabásának nincs helye,

- a) ha az annak alapjául szolgáló magatartásnak, illetve cselekménynek **[a]az örökségvédelmi hatóság illetve a kulturális javak hatósága** tudomására jutásától számítva egy év, vagy
- b) ha az annak alapjául szolgáló magatartásnak, illetve cselekménynek a befejezésétől tíz év eltelt.

### 84. §

(1) Az örökségvédelmi bírságból eredő végleges és végrehajtható határozatban megállapított követelés biztosítékaul a Magyar Államot a védett kulturális örökségi elemen jelzálogjog, valamint annak fennállásáig terhelési tilalom illeti meg.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határozatával a hatóság megkeresi  
a) az ingatlanügyi hatóságot az (1) bekezdésben meghatározott jelzálogjog és a terhelési tilalom ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése,  
b) az illetékes állami adóhatóságot – amennyiben a kötelezettség teljesítése határidőre nem történt meg – a követelés végrehajtása  
iránt.

(3) A követelés kielégítése vagy megszűnése esetén a hatóság 15 napon belül megkeresi az ingatlanügyi hatóságot a bejegyzett jog és a bejegyzett tény törlése iránt.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott jelzálogjog és a terhelési tilalom bejegyzése iránt a 67. § (8) bekezdésének alkalmazásával kell intézkedni.

### 85. §

A bírságolásra vonatkozó részletes szabályokat, valamint a bírság megállapításának alapjául szolgáló értékhatárokat és a bírság legmagasabb összegét a Kormány rendeletben határozza meg.

## Örökségvédelmi hatástanulmány

### 85/A. §

(1) Örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni a település településfejlesztési tervének kidolgozása során. Az örökségvédelmi hatástanulmány legfeljebb tíz évig érvényes. Ha a

településfejlesztési terv készítésekor nem készült, vagy a rendezés alá vont területre nincs örökségvédelmi hatástanulmány, vagy van, de az tíz évnél régebbi, akkor azt a rendezés alá vont területre el kell készíteni. Nem kell örökségvédelmi hatástanulmányt készíteni, ha **[véleményezési eljárásban]** az **[illetékes államigazgatási szerv]** örökségvédelmi hatóság véleménye szerint a rendezés alá vont terület örökségvédelmi szempontból nem érintett vagy az örökségvédelmi hatástanulmánnyal érintett területen korábban előzetes régészeti dokumentáció készült.

(2) Az örökségvédelmi hatástanulmányban megfogalmazott értékvédelmi terv szerint kell meghatározni az örökségvédelemmel érintett területekre vonatkozó településfejlesztési és településrendezési terveket.

(3) **[A]** Az örökségvédelmi hatóság örökségvédelmi hatástanulmány készítését írhatja elő jogszabályban meghatározott esetekben a beruházáshoz kapcsolódó teljes tervezési területre.

#### Elővásárlási jog

#### 86. §

(1) A magyar államot elővásárlási jog illeti meg

a) védetté nyilvánított kulturális javak ellenérték mellett történő tulajdonátruházása esetén, vagy

b) az egyedi jogszabályban védetté nyilvánított régészeti lelőhelyen fekvő ingatlan esetében akkor, ha ezt a védetté nyilvánító vagy védettségét módosító rendelet kimondja.

(1a) **[Kulturális]** A nem védett kulturális javak nyilvános **[aukción]** árverésen történő értékesítése esetén **[– azok védettségétől függetlenül –]** a kultúrstratégiai intézményként működő közgyűjteményeket – gyűjtőköri érintettségük szerint – a **[Magyar Állam]** magyar állam javára gyakorolható elővásárlási jog illeti meg. Ha a gyűjtőkörileg érintett joggyakorló képviselője élni kíván az állami elővásárlási jogával, az árverésen a leütés után haladéktalanul köteles arról nyilatkozni.

(2) Az elővásárlási jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése érdekében a nyilvántartást vezető hatóság megkeresi az ingatlanügyi hatóságot.

(3) A **[Magyar Állam]** magyar állam elővásárlási jogát

a) az (1) bekezdés b) pontja esetében a **[kormányrendeletben kijelölt örökségvédelmi szerv]** miniszter,

b) védetté nyilvánított kulturális javak tekintetében a kormányrendeletben kijelölt szerv gyakorolja.

(4) Az elővásárlással kapcsolatos kérelmeket a nyilvántartást vezető hatóságnak kell benyújtani.

#### 87. §

#### 88. §

### IV. RÉSZ

### ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

#### Hatálybalépés

## 89. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő 90. napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépése után indított eljárásokra kell alkalmazni.

(2) A melléklet e törvény kihirdetése napján lép hatályba.

## Átmeneti rendelkezések

### 90. §

### 91. §

E törvény nem érinti a kulturális örökség elemeinek a korábbi jogszabályok alapján megállapított védettségét.

### 92. §

#### 92/A. §

#### 92/B. §

E törvénynek az egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXVII. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított 61/I–61/K. §-át a Módtv. hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

#### 92/C. §

E törvénynek az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2014. évi XIV. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv2.) megállapított rendelkezéseit – e törvénynek a Módtv2.-vel megállapított 82. §-a kivételével – a Módtv2. hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell, ideértve az olyan engedélyezési vagy bejelentési eljárást is, amelynél a Módtv2. hatálybalépésekor az engedélyt a hatóság még nem adta ki, vagy bejelentéshez kötött tevékenység esetén a bejelentőt hatóság még nem vette nyilvántartásba.

#### 92/D. §

(1) E törvénynek a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és az azzal összefüggő törvények módosításáról szóló 2014. évi CVI. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv3.) megállapított rendelkezéseit – a (2)–(5) bekezdésben foglaltak kivételével – a 2015. január 1-jét követően indult eljárásokban és megkötött szerződésekre kell alkalmazni.

(2) Az előzetes régészeti dokumentáció készítésével kapcsolatban 2015. január 1-jét megelőzően megkötött szerződések átruházásáról a felek megállapodásban rendelkeznek.

(3) A 2015. január 1-je előtt a nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feladatellátásra vonatkozó szerződést a költségek tekintetében a szerződő felek 2015. március 31-ig a Módtv.3.-mal megállapított 23/F. § (8)–(9) bekezdése szerint módosíthatják, amennyiben az egyéb szabályba nem ütközik.

(4) A 2015. január 1-je előtt a nagyberuházáshoz kapcsolódó megelőző régészeti feltáráshoz vonatkozóan megkötött szerződésekre és azok módosítására – a (3) bekezdés kivételével – a szerződéskötés időpontjában hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) A régészeti feladatellátás tekintetében a 2014. december 31-én hatályos előírásokat kell alkalmazni, ha 2015. január 1-jét követően nem lehet akkreditált intézményt vagy akkreditált szervezetet bevonni a régészeti feladatellátásba.

#### 92/E. §

Az egyes törvények kiemelt nemzeti emlékhellyel összefüggő módosításáról szóló 2017. évi XCIX. törvénnyel megállapított 61/B. § (3) bekezdésre és 61/C. §-ra figyelemmel

a) az Nvtv. 13. § (3) bekezdése és az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 36. § (1) bekezdése alapján a budapesti Kossuth Lajos tér rekonstrukciójáról szóló 61/2011. (VII. 13.) OGY határozat szerint megvalósított beruházás keretében létrejött és a Magyar Állam tulajdonába került

aa) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 23. § (4) bekezdés 1., 9. és 10. pontjában meghatározott önkormányzati feladatok ellátásához szükséges ingó vagyonelemek, valamint

ab) az Mötv. 23. § (5) bekezdés 1. pontjában meghatározott önkormányzati feladatok ellátásához szükséges ingó vagyonelemek

ingyenesen, nyilvántartási értéken, a c) pont szerinti szerződésben meghatározottak szerint Budapest Főváros Önkormányzata, illetve Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata (a továbbiakban: belvárosi önkormányzat) tulajdonába kerülnek;

b) az a) pont szerinti tulajdonátruházással érintett ingó vagyonelemek e törvény alapján az azokat hordozó ingatlanoktól elkülönült, önálló tulajdonjoggal rendelkező, forgalomképes ingó vagyonelemnek minősülnek;

c) az a) pont szerinti tulajdonátruházásokról, ezen belül különösen a Budapest Főváros Önkormányzata és a belvárosi önkormányzat tulajdonába kerülő vagyonelemekről egyrészről Budapest Főváros Önkormányzata és a belvárosi önkormányzat, másrészről az állam nevében a tulajdonosi joggyakorló – az Országgyűlés Hivatala közreműködésével – szerződést kötnek;

d) az Nvtv. 14. § (1) bekezdése alapján a Budapest Főváros Önkormányzata tulajdonában álló, a Budapest V. kerület, Kossuth Lajos téren felállított Nagyatádi Szabó István portrészobor, Kaszás legény díszítőszobor, Agronómuslány díszítőszobor, valamint a Budapest V. kerület, Vértanúk terén felállított Nagy Imre szobor fenntartása, valamint a méltó megemlékezések feltételeinek biztosítása mint örökségvédelmi állami feladatok ellátása érdekében – 2017. szeptember 1-jén e törvény erejénél fogva ingyenesen, nyilvántartási értéken a Magyar Állam tulajdonába kerül;

e) az Nvtv. 13. § (3) bekezdése alapján az a) pont szerinti rekonstrukció megkezdése előtt a Budapest V. kerület, Kossuth Lajos téren felállított, állami tulajdonú, „A Forradalom Lángja” emlékmű az Mötv. 23. § (5) bekezdés 1. pontjában meghatározott önkormányzati feladatok ellátása érdekében 2017. szeptember 1-jén e törvény erejénél fogva ingyenesen, nyilvántartási értéken Budapest Főváros Önkormányzata tulajdonába kerül.

#### 92/F. §

E törvénynek a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és az azzal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.4.) megállapított 24., 27/A., 28/A., 29., 64., 71., 72., 74., 74/C., 76. §-át a Módtv.4. hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

## 92/G. §

E törvénynek az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény és a közigazgatási perrendtartásról szóló törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2017. évi L. törvénnyel (a továbbiakban: Ákr.-Kp. Módtv.) megállapított rendelkezéseit az Ákr.-Kp. Módtv. hatálybalépését követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

## 92/H. §

(1) A vármegyei hatókörű városi múzeumoknak, a Budapesti Történeti Múzeumnak, valamint **[az MNM KK-nak]** a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szervnek – amennyiben a feladat ellátására szerződéssel nem rendelkeznek, vagy a feladat esetleges jogutódlását követően ilyen tárgyú kötelezettségvállalással várhatóan nem fognak rendelkezni – közbeszerzési eljárást kell kiírni a 23. § (2) bekezdés, valamint a 23/C. § (8) bekezdése szerinti, a régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó földmunka biztosítása érdekében.

(2) E törvénynek a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2017. évi CLXXXI. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv5.) megállapított 22. § (2)–(2b) és (8) bekezdését, 23. § (2) és (2a) bekezdését, 23/C. § (6)–(8) bekezdését és 23/E. § (1)–(6) bekezdését az (1) bekezdésben meghatározott közbeszerzési eljárások lefolytatása után indult eljárásokban és megkötött szerződésekre kell alkalmazni.

## 92/I. §

A 92/H. § (1) bekezdése szerinti közbeszerzési eljárások eredményhirdetését megelőzően indult eljárásokban és megkötött szerződések tekintetében e törvénynek a Módtv5. hatályba lépését megelőzően hatályos előírásait kell alkalmazni azzal, hogy a jogutódlás tekintetében érintett szervezetek a jogelődnél fennálló kötelezettségvállalásokat a továbbiakban is kötelesek fenntartani.

## 92/J. §

E törvénynek a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosításáról szóló 2019. évi XVIII. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv6.) megállapított 23/G. §-át a Módtv6. hatálybalépése után indult eljárásokban kell alkalmazni.

## 92/K. §

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosításáról szóló 2025. évi ... törvény (a továbbiakban: Módtv7.) hatálybalépése napjáig védetté nyilvánított kulturális javak védettségének felülvizsgálatát a védetté nyilvánítás szempontjait megállapító kormányrendeletben foglaltak alapján 2025. december 31. napjáig el kell végezni.

## 92/L. §

E törvénynek a Módtv7.-el megállapított 7. §-át, 10. § (3) bekezdését, 11. § (1) bekezdését, 13. § (1) bekezdését, 15. § (2) bekezdését, 17. § (1) bekezdését, 19. és 20. §-át, 20/A. § (1) bekezdését, a régészeti terepmunka egyes formáira vonatkozó különleges előírások alcímét, 21. § (2) bekezdését, 22. § (2c), (3), (8) és (9)–(12) bekezdését, 23. § (2)–(3) bekezdését, 23/C. § (5) és (8) bekezdését, 23/D. § (4) bekezdését, 23/F. § (3) bekezdését, 23/G. §-t, 24. § (1), (2) és (4) bekezdését, 27/A. § (3) bekezdését, 27/B. § (2) bekezdés c) pontját, 28–38 §-át, 51. § (4) bekezdését, 55. § (4a) és (4b) bekezdését, 56. § (2) bekezdését, 62/A. § (3) bekezdését, 63. § (1)–(2a) bekezdését, 64. §-át, 67. § (2) bekezdés a) és b) pontját, 67. § (7) bekezdését, 71. § (1), (1a), (1b) és (2) bekezdését, 75/A. §-át, 82.

§ (1), (1a) és (2) bekezdését, 85/A. § (1) és (3) bekezdését, 86. § (1) bekezdés b) pontja, 86. § (1a)-(3) bekezdését, 86. § (4) bekezdés, 92/K. §-át, 92/L. §-át, 93. § (1) bekezdés 13., 24.-27. pontját, 94. § (3) bekezdését és 1. mellékletét a 2026. január 1-jét követően indult eljárásokban és megkötött szerződésekre kell alkalmazni.

## Felhatalmazások

### 93. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben:

1. jelölje ki az e törvényben meghatározott feladatok tekintetében hatáskörrel rendelkező hatóságokat és a hatóságok felügyeleti szervét, valamint a feladatkörrel rendelkező egyéb szerveket és testületeket, és állapítsa meg az azok eljárására és szolgáltatásaira vonatkozó szabályokat, beleértve a hatóságok eljárásaiban vizsgálandó kulturális örökségvédelmi szempontokat és szakkérdéseket, az eljárások alóli mentesség feltételeit, védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek ellenőrzésének szabályait, továbbá az örökségvédelmi hatástanulmányra vonatkozó szabályokat;
2. meghatározza az örökségvédelem körében a nyilvántartásba vétel, a hatósági és egyéb nyilvántartás részletes szabályait;
3. meghatározza az örökségvédelem körében az ideiglenes védetté nyilvánítás, valamint a védetté nyilvánítás és a védettség megszüntetésének részletes szabályait;
4. meghatározza az örökségvédelmi engedélyhez vagy tudomásulvételhez kötött tevékenységeket és az e tevékenységekkel kapcsolatos követelményeket;
5. szabályozza az örökségvédelmi bírsággal kapcsolatos részletes szabályokat, a bírság legmagasabb összegét, valamint a bírság megállapításának alapjául szolgáló értékhatárokat;
6. szabályozza az örökségvédelemmel kapcsolatos szakértői tevékenységek szakmagyakorlási feltételeit, ennek keretében a szakértői tevékenység bejelentésének és a szakértők nyilvántartásának adattartalmát, valamint a bejelentésre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, a szakértők igénybevételének eseteit, továbbá a szakértői tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket;
7. szabályozza a kulturális örökség hozzáférhetővé tételének szabályait, különös tekintettel a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségének előmozdítására;
8. meghatározza a feltáráson előkerülő, a helyszínen meg nem őrizhető régészeti emlékek elhelyezésének szabályait;
9. meghatározza azokat a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket, amelyeket a földmunkával járó beruházásokkal el kell kerülni, a régészeti **[feltárások]terepmunka** részletes szabályait, a régészeti **[feltárásra]terepmunka elvégzésére** alkalmas nap fogalmát, valamint az elektronikus lelőhely-bejelentés szabályait;
10. meghatározza a régészeti **[feltárásra]terepmunka elvégzésére** vonatkozó szerződésre irányuló múzeumi ajánlattétel adattartalmát, a régészeti **[feltárásra]terepmunka elvégzésére** irányuló szerződés kötelező elemeit, valamint a megelőző feltárás módszerei alkalmazásának eseteit és szabályait;
11. meghatározza a nagyberuházásokkal kapcsolatos régészeti feladatellátás részletes szabályait, a nagyberuházás régészeti szakaszolásának szempontjait, a nagyberuházás kivitelezése során ellátandó régészeti megfigyelés és az elfedés szabályait, valamint a 19. § (4) bekezdése szerinti hatósági ár képzésének szabályait, az alkalmazható legmagasabb ár mértékét, továbbá a régészeti feladatellátással összefüggő költségtételek figyelembevételének részletes szabályait, valamint a régészeti megfigyelés során előkerülő régészeti lelőhelyek feltárási módjáról és feltételeiről szóló miniszter döntés részletes szabályait;

12. meghatározza a régészeti **[feltárássra]**terepmunkára vonatkozó jogszabályi vagy a feltárási engedélyben foglalt előírások megszegése esetén alkalmazandó jogkövetkezmények szabályait;
13. állapítsa meg a fémkereső műszer hivatás gyakorlásához szükséges használatának bejelentési, valamint a fémkereső műszer hivatáshoz nem kötött használata nyilvántartásának, engedélyezésének **[szabályait]**és megtiltásának;
14. állapítsa meg a régészeti lelőhely, a lelet megtalálójának anyagi elismerésére vonatkozó részletes szabályokat;
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.
- 22.
- 23.
24. szabályozza a hadtörténeti örökség terepkutatásával és **[védté nyilvánításával]**nyilvántartásba vételével, valamint a hadtörténeti örökség ingó elemének elhelyezésével és a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum tárgykiválasztási jogával kapcsolatos **[részletszabályokat]**részletes szabályokat;
25. szabályozza a víz alatti régészettel és mágneshorgászattal kapcsolatos részletes szabályokat;
26. szabályozza a régészeti terepmunkában közreműködő személyekre vonatkozó szakmai követelményekre vonatkozó részletes szabályokat;
27. szabályozza a régészeti szakmai tanácsadó testület létrehozására, működésére, eljárásának szabályozására vonatkozó részletes szabályokat.

(1a)

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben megállapítsa

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)
- g)
- h)
- i) egyes nyilvántartott régészeti lelőhelyek védté nyilvánítását és a védettség megszüntetését;
- j) az örökségvédelem körében a hatósági nyilvántartással összefüggő igazgatási szolgáltatási díj mértékét és a fizetésre vonatkozó egyéb szabályokat;
- k) az örökségvédelmi tanácsadó testületek működtetésével kapcsolatos feladatokat és szabályokat;
- l)
- m)
- n)
- o)
- p)
- q)
- r)

s) az Európai Örökség cím elnyerésére pályázó helyszínek közül az arra érdemesnek tartott helyszínek nemzeti szintű előzetes kiválasztására vonatkozó eljárási szabályokat.

(3) A miniszter a (2) bekezdés j) pontjában kapott, az igazgatási szolgáltatási díjra vonatkozó szabályozási jogkörét az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével gyakorolja.

(4) a miniszter a (2) bekezdés i) pontjában kapott szabályozási jogkörét a településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszterrel, illetve természeti vagy védett természeti területen, továbbá védett természeti értékek esetében az építésügyért és a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben gyakorolja.

(4) A miniszter a (2) bekezdés i) pontjában kapott szabályozási jogkörét természeti vagy védett természeti területen, továbbá védett természeti értékek esetében a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben gyakorolja.

(5)

(6) Felhatalmazást kap a kultúráért felelős miniszter, hogy rendeletben szabályozza:

a)

b)

c)

d) a könyvtárakban levő muzeális dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos külön szabályokat,

e)

f)

g) a miniszterrel egyetértésben az elsődleges leletfeldolgozásra, a leletanyag végleges befogadására vonatkozó szabályokat,

h) meghatározza a műemléktől elvált vagy elválasztani engedélyezett alkotórészek, tartozékok, berendezési tárgyak közgyűjteményi elhelyezésének, nyilvántartásának, védelmének szabályait.

(7) Felhatalmazást kap a honvédelemért felelős miniszter, hogy a miniszterrel egyetértésben, rendeletben megállapítsa az egyes hadtörténeti örökségi helyszínek védetté nyilvánítását és a védettség megszüntetését.

## Az Európai Unió jogának való megfelelés

### 94. §

(1) Ez a törvény az Európai Örökség címre vonatkozó európai uniós fellépés létrehozásáról szóló, 2011. november 16-i 1194/2011/EU európai parlamenti és tanácsi határozat végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

(2) Ez a törvény a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezéseinek történő megfelelést szolgáló rendelkezéseket állapít meg.

(3) A 19. § ([4]6) bekezdése, a 20. § ([4]6) bekezdése, a 23/G. [§-a]§ tervezetének a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikk (7) bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

(4) Ez a törvény a kulturális javak bejuttatásáról és behozataláról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/880 európai parlamenti és tanácsi rendelet 11. cikkének végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

95. §

96. §

97. §

98. §

99. §

100. §

A kiviteliengedély-köteles nem védett kulturális javak

|           | <u>A</u>        | <u>B</u>                                                                                                                                                                                                       | <u>C</u>                 | <u>D</u>                     |
|-----------|-----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|------------------------------|
| <u>1</u>  | <u>Kategóri</u> | <u>Meghatározás</u>                                                                                                                                                                                            | <u>Együttes feltétel</u> |                              |
| <u>2</u>  | <u>a</u>        |                                                                                                                                                                                                                | <u>kor</u>               | <u>forgalmi érték</u>        |
| <u>3</u>  | <u>1.</u>       | <u>A földből és a víz alól előkerült, a 7. § 32. pontja szerinti régészeti leletnek nem minősülő egyéb tárgyak.</u>                                                                                            | <u>legalább 50 év</u>    | <u>nincs</u>                 |
| <u>4</u>  | <u>2.</u>       | <u>Művészeti, történelmi, illetve vallási emlékekből származó, de azok szerves részét képező részek és elemek.</u>                                                                                             | <u>legalább 50 év</u>    | <u>nincs</u>                 |
| <u>5</u>  | <u>3.</u>       | <u>Bármilyen alapra, bármilyen anyag használatával, teljesen kézzel készített képek és festmények, amelyek nem tartoznak a 4. és az 5. kategóriába, valamint nincsenek alkotójuk tulajdonában.</u>             | <u>legalább 50 év</u>    | <u>legalább 1 500 000 Ft</u> |
| <u>6</u>  | <u>4.</u>       | <u>Bármilyen alapra, vízfesték, guache és pasztell használatával, teljesen kézzel készített képek és festmények, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.</u>                                                 | <u>legalább 50 év</u>    | <u>legalább 500 000 Ft</u>   |
| <u>7</u>  | <u>5.</u>       | <u>Az 1., 2. és 4. kategóriába nem tartozó, bármilyen alapra, bármilyen anyag használatával, teljesen kézzel készített mozaikképek és rajzok, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.</u>                    | <u>legalább 50 év</u>    | <u>legalább 500 000 Ft</u>   |
| <u>8</u>  | <u>6.</u>       | <u>Eredeti metszetek, nyomatok, szita- és könyomatok a hozzájuk tartozó nyomólemezekkel, valamint eredeti plakátok, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.</u>                                              | <u>legalább 50 év</u>    | <u>legalább 500 000 Ft</u>   |
| <u>9</u>  | <u>7.</u>       | <u>Az 1. kategóriába nem tartozó eredeti szobrok, illetve szoborművek és az eredetivel azonos eljárással készült másolataik, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.</u>                                     | <u>legalább 50 év</u>    | <u>legalább 500 000 Ft</u>   |
| <u>10</u> | <u>8.</u>       | <u>Fényképek, filmek és negatívjaik, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.</u>                                                                                                                             | <u>legalább 50 év</u>    | <u>legalább 300 000 Ft</u>   |
| <u>11</u> | <u>9.</u>       | <u>Ősnyomtatványok és kéziratok, beleértve a kézírásos bejegyzéssel ellátott könyveket, a térképeket és zenei partitúrákat egyenként vagy gyűjteményes formában, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.</u> | <u>legalább 50 év</u>    | <u>nincs</u>                 |

|           | <u>A</u>   | <u>B</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <u>C</u>               | <u>D</u>                   |
|-----------|------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|----------------------------|
| <u>12</u> | <u>10</u>  | <u>A 9. kategóriába nem tartozó könyvek egyenként vagy gyűjteményes formában.</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <u>1851 előtt</u>      | <u>legalább 300 000 Ft</u> |
| <u>13</u> | <u>11.</u> | <u>Nyomtatott térképek.</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <u>legalább 100 év</u> | <u>legalább 300 000 Ft</u> |
| <u>14</u> | <u>12.</u> | <u>Iratok, irategyüttesek, valamint irat- és tervtári anyagok, kép- és hangarchívumok anyagai, bármilyen adathordozón.</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <u>legalább 50 év</u>  | <u>nincs</u>               |
| <u>15</u> | <u>13.</u> | <u>a) Természettudományos gyűjtemények: zoológiai, botanikai, paleontológiai, ásványtani vagy anatómiai gyűjtemények, illetve azok egyes darabjai;</u><br><u>b) Történeti jellegű gyűjtemények: történelmi, néprajzi vagy numizmatikai jelentőségű gyűjtemények.</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <u>nincs</u>           | <u>legalább 500 000 Ft</u> |
| <u>16</u> | <u>14.</u> | <u>Közlekedési eszközök.</u>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <u>legalább 50 év</u>  | <u>legalább 500 000 Ft</u> |
| <u>17</u> | <u>15.</u> | <u>Az 1–14-ig terjedő kategóriák egyikéhez sem tartozó minden egyéb antik darab, különösen:</u><br><u>a) játékok, játékszerek,</u><br><u>b) üvegtárgyak,</u><br><u>c) arany- és ezüstnemű,</u><br><u>d) bútorok,</u><br><u>e) optikai, fotó- és kinematográfiai berendezések,</u><br><u>f) hangszerek,</u><br><u>g) órák és alkatrészeik,</u><br><u>h) fából készített műtárgyak,</u><br><u>i) kerámia,</u><br><u>j) kárpit,</u><br><u>k) szőnyegek,</u><br><u>l) tapéta,</u><br><u>m) fegyverek,</u><br><u>n) numizmatikai tárgyak (érmek, jelvények stb.).</u> | <u>legalább 50 év</u>  | <u>legalább 300 000 Ft</u> |

**[A kiviteliengedély-köteles nem védett kulturális javak**

|                  | <b>A</b>                                                                                                            | <b>B</b>                 |                       |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|-----------------------|
| <b>Kategória</b> | <b>Meghatározás</b>                                                                                                 | <b>Együttes feltétel</b> |                       |
| <b>1.</b>        | <b>A földből és a víz alól előkerült, a 7. § 33. pontja szerinti régészeti leletnek nem minősülő egyéb tárgyak.</b> | <b>kor</b>               | <b>legalább 50 év</b> |

|     |                                                                                                                                                                                                         |                |                       |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | nincs                 |
| 2.  | Művészeti, történelmi, illetve vallási emlékekből származó, de azok szerves részét képező részek és elemek.                                                                                             | kor            | legalább 50 év        |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | nincs                 |
| 3.  | Bármilyen alapra, bármilyen anyag használatával, teljesen kézzel készített képek és festmények, amelyek nem tartoznak a 4. és az 5. kategóriába, valamint nincsenek alkotójuk tulajdonában.             | kor            | legalább 50 év        |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 1 000 000 Ft |
| 4.  | Bármilyen alapra, vízfesték, guache és pasztell használatával, teljesen kézzel készített képek és festmények, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.                                                 | kor            | legalább 50 év        |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 300 000 Ft   |
| 5.  | Az 1., 2. és 4. kategóriába nem tartozó, bármilyen alapra, bármilyen anyag használatával, teljesen kézzel készített mozaikképek és rajzok, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.                    | kor            | legalább 50 év        |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 300 000 Ft   |
| 6.  | Eredeti metszetek, nyomatok, szita-és könyomatok a hozzájuk tartozó nyomólemezekkel, valamint eredeti plakátok, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.                                               | kor            | legalább 50 év        |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 300 000 Ft   |
| 7.  | Az 1. kategóriába nem tartozó eredeti szobrok, illetve szoborművek és az eredetivel azonos eljárással készült másolataik, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.                                     | kor            | legalább 50 év        |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 500 000 Ft   |
| 8.  | Fényképek, filmek és negatívjaik, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.                                                                                                                             | kor            | legalább 50 év        |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 300 000 Ft   |
| 9.  | Ősnyomtatványok és kéziratok, beleértve a kézírásos bejegyzéssel ellátott könyveket, a térképeket és zenei partitúrákat egyenként vagy gyűjteményes formában, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában. | kor            | legalább 50 év        |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | nincs                 |
| 10. | A 9. kategóriába nem tartozó könyvek egyenként vagy gyűjteményes formában.                                                                                                                              | kor            | 1800 előtt            |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 300 000 Ft   |
| 11. | Nyomtatott térképek.                                                                                                                                                                                    | kor            | 100 év                |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 300 000 Ft   |
| 12. | Iratok, irategyüttesek, valamint irat- és tervtári anyagok, kép- és hangarchívumok anyagai, bármilyen adathordozón.                                                                                     | kor            | legalább 50 év        |
|     |                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | nincs                 |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                |                      |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------------|
| 13. | a) Természettudományos gyűjtemények: zoológiai, botanikai, paleontológiai, ásványtani vagy anatómiai gyűjtemények, illetve azok egyes darabjai;<br>b) Történeti jellegű gyűjtemények: történelmi, néprajzi vagy numizmatikai jelentőségű gyűjtemények.                                                                                                                                                                                                  | kor            | nincs                |
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 500 000 Ft  |
| 14. | Közlekedési eszközök.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | kor            | legalább 50 év       |
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 500 000 Ft  |
| 15. | Az 1–14-ig terjedő kategóriák egyikéhez sem tartozó minden egyéb antik darab, különösen:<br>a) játékok, játékszerek,<br>b) üvegtárgyak,<br>c) arany- és ezüstnemű,<br>d) bútorok,<br>e) optikai, fotó- és kinematográfiai berendezések,<br>f) hangszerek,<br>g) órák és alkatrészeik,<br>h) fából készített műtárgyak,<br>i) kerámia,<br>j) kárpit,<br>k) szőnyegek,<br>l) tapéta,<br>m) fegyverek,<br>n) numizmatikai tárgyak (érmek, jelvények stb.). | kor            | legalább 50 év       |
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | forgalmi érték | legalább 300 000 Ft] |

